

Sauli Särkelä

KOMMANDIITTIYHTIÖN MUUTTAMINEN OSAKEYHTIÖKSI

Näkökulmina yrityksen rakenne ja tuloverotus

KOMMANDIITTIYHTIÖN MUUTTAMINEN OSAKEYHTIÖKSI

Näkökulmina yrityksen rakenne ja tuloverotus

Sauli Särkelä
Opinnäytetyö
Syksy 2010
Liiketalouden koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

Tekijä: Sauli Särkelä

Opinnäytetyön nimi: Kommandiittiyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi

Työn ohjaaja: Leena Jussila

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2010

44 sivua + 5 liitesivua

TIIVISTELMÄ

Toimeksiantajayritys harkitsee kommandiittiyhtiön muuttamista osakeyhtiöksi. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, mitä muutos toimeksiantajayritykselle käytännössä tarkoittaa. Tarkoituksena on myös selvittää, mitkä ovat yritysmuodon muutoksen vaikutukset. Opinnäytetyössä haetaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Miten yritysmuodon muutos vaikuttaa yrityksen rakenteeseen? Miten kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön verotus eroavat toisistaan? Miten varoja voidaan nostaa osakeyhtiöstä?

Tutkimusmenetelmänä käytetään laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Teoreettinen aineisto koostuu alan kirjallisuudesta, laeista ja sekä asiaan liittyvistä sähköisistä aineistoista. Empiirisenä aineistona käytetään yrityksen asiakirjoja sekä toimitusjohtajan haastatteluita. Ennusteissa käytetään yritykselle opinnäytetyön tekijän aikaisemmin tekemää liiketoimintasuunnitelmaa.

Tietoperusta sisältää kommandiitti- ja osakeyhtiön määrittelyt. Lisäksi selvitetään molempien yhtiömuotojen rakenne ja verotus. Työssä esitetään, miten muutos toimeksiantajayrityksessä käytännössä tapahtuu ja miten se vaikuttaa yrityksen käytännön toimintaan. Tietoperustan jälkeen lasketaan molempien yhtiömuotojen elinkeinotuloverot vuosilta 2009 – 2011.

Tulokset osoittavat yritysmuotojen eroavuudet. Kommandiittiyhtiö on hallinnoltaan ja luonteeltaan yksinkertaisempi kuin osakeyhtiö. Sitä luonnehtii kuitenkin rajaton velkavastuu sekä ehdoton luottamus yhtiökumppaneihin. Osakeyhtiössä on rajoitettu vastuu ja osakas on vastuussa pelkästään sijoittamallaan pääomalla.

Osakaskohtaisessa verotuksessa osakeyhtiö osoittautuu edullisemmaksi kuin kommandiittiyhtiö. Toimeksiantajayrityksessä yritysmuotojen kokonaisverotuksessa osakeyhtiö on hieman edullisempi, jos nostettava osinko on noin 30 000 euroa. Kommandiittiyhtiö on jonkin verran edullisempi silloin, kun osinko on noin 40 000 euroa.

Varojen nosto osakeyhtiössä perustuu osakeyhtiölaissa määriteltyihin tapoihin, joista yleisimmät ovat palkka ja osinko. Kommandiittiyhtiössä tavallisin ja yksinkertaisin varojenjakotapa on yksityisotto. Kommandiittiyhtiön etuna on se, että yhtiömiehet voivat keskenään milloin tahansa jakaa yhtiön varat.

Avainsanat: Kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, verotus, varojenjakotavat

ABSTRACT

Oulu University of applied sciences
Degree Programme in Business Economics

Author: Sauli Särkelä

Title of thesis: Changing the Limited Partnership to a Limited Company.

Supervisor: Leena Jussila

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2010

Number of Pages: 44 + appendices 5

ABSTRACT

The client company is considering to changing its company form from a partnership company to a limited company. This study will examine the following questions: How will the change of the company form affect the structure and taxation of the company? How can profit sharing be handled in a limited company form in this case? This thesis will suggest the most suitable company form for the case company.

The research method used in this thesis is qualitative. The theoretical framework consists of books written about the company forms, the laws governing this subject, and the electronic material related to it. The empirical research material includes company documents and several interviews with the company's chief executive officer. Furthermore, a business plan for the company, made earlier by the author of this thesis, is used in the forecasts.

The theoretical framework of this text will include the definitions of a partnership company and a limited company as well as considerations on taxations of both company forms. The study presents the actual process of transition from a partnership to a limited company for the case company. In the following the income tax for both company forms will be calculated for years 2009 - 2011.

The results show the differences of the company forms. In a partnership company the management structure is simpler but the owners have full responsibility for the debts of the company. Therefore absolute trust is required between the owners. In a limited company, the responsibility of a shareholder is limited to the sum invested in the company.

The limited company form proves to be more advantageous than the partnership company form when it comes to personal taxation of the shareholders. If company taxation is considered, the limited company form is a slightly better choice for the case company when the distributed dividend is approximately 30 000 euros. If the dividend is 40 000 euros, the partnership company form would be a better choice.

The most common ways of profit sharing in a limited company are salary and dividends. In a partnership the owners can agree to take assets into private use which is the simplest way of profit sharing in a partnership company. This possibility to distribute company assets between the owners is one benefit of the partnership company form.

Keywords: Limited Company, Limited Partnership, taxation, profit sharing

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
1.1	Kehittämistehtävät ja rajaus.....	6
1.2	Aineisto ja toteutus.....	7
2	YHTIÖMUODOT.....	9
2.1	Kommandiittiyhtiö.....	9
2.2	Oikeustoimisuus	10
2.3	Varojen jakaminen	11
2.4	Yhtiön purkaminen.....	12
2.5	Yritysmuodon muuttaminen	12
2.6	Osakeyhtiö.....	13
2.6.1	Oikeushenkilöllisyys ja osakkeenomistajien rajoitettu vastuu	13
2.6.2	Varojenjako.....	14
2.6.3	Peitely osingonjako.....	18
3	MUUTOS TOIMEKSIANTAJAYRITYKSESSÄ	21
4	YHTIÖMUOTOJEN VEROTUS	24
4.1	Kommandiittiyhtiön verotus.....	24
4.1.1	Toimeksiantajayrityksen verotus 2009 – 2011.....	26
4.1.2	Pääomatulo ja sen verotus 2009 - 2011	27
4.1.3	Yhtiömiesten verotus 2009 – 2011	28
4.2	Osakeyhtiön verotus	29
4.2.1	Toimeksiantaja Oy:n arviotu verotus 2009 – 2011.....	30
4.2.2	Voitonjakokelpoiset varat 2009 – 2011	32
4.2.3	Osakkeen matemaattinen arvo 2009 – 2011	33
4.2.4	Osakkaiden verotus 2009 – 2011	33
5	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	36
6	POHDINTA.....	40
	LÄHTEET	43
	LIITTEET	45

1 JOHDANTO

Työn toimeksiantajana on hoiva-alan yritys Pohjois-Suomesta. Yhtiömuotona on kommandiittiyhtiö ja toimialana vanhusten tehostettu asumispalvelu. Yritys on perustettu vuonna 2002 ja sillä on kaksi vastuunalaista yhtiömiestä, molemmilla yhtä suuri osuus. Yrityksellä on yksi äänetön yhtiömies. Vakituista henkilöstöä omistajien lisäksi on 11,5. Yrityksellä on toimitila, jossa on 18 huonetta, kaksi oleskelutilaa, ruokailutila, saunayksikkö ja laitoskeittiö. Lisäksi yritys omistaa toimitilat, siinä olevan tontin sekä asuinrakennuksen. Liikevaihto vuonna 2008 oli 540 000 € ja liiketulos 111 000 €. Yritykselle on tehty liiketoimintasuunnitelma kesällä 2009. Suunnitelman talousosio sisältää budjetoidut tulokset ja taseet vuosille 2009 – 2011.

1.1 Kehittämistehtävät ja rajaus

Opinnäytetyö on toimeksiantajalle aiheellinen ja ajankohtainen, koska toimeksiantaja harkitsee yhtiömuodon vaihtamista osakeyhtiöksi. Vastuunalaiset yhtiömiehet haluavat selvittää, mitä muutos käytännössä tarkoittaa rakenteellisesti sekä verotuksellisesti. Opinnäytetyössä haetaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

Miten yritysmuodon muutos vaikuttaa yrityksen rakenteeseen?

Miten kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön verotus eroavat toisistaan?

Miten varoja voidaan nostaa osakeyhtiöstä?

Kehittämistehtävissä käsitellään ensin kommandiitti- ja osakeyhtiömuotoja sekä niiden rakennetta ja verotusta. Tietoperustan jälkeen verrataan mahdollisen yritysmuodon muutoksen vaikutuksia toimeksiantajayritykseen käytännössä. Verotuslaskelmat lasketaan siten kuin yhtiömuodon muutos olisi tapahtunut kulloinkin kyseessä olevana verovuotena.

Opinnäytetyö rajataan koskemaan kommandiittiyhtiötä ja yksityistä osakeyhtiötä. Muita yhtiömuotoja ei käsitellä. Tässä työssä käsitellään vain kyseisiä yhtiömuotoja juridisesti niiden oikeuskelpoisuutta, vastuita sekä voiton tai tappion jakamista. Lisäksi tietopohjassa käsitellään yhtiömuotojen verotukselliset seikat. Yhtiömuotojen verotusta vertaillaan vuodesta 2009 vuoteen 2011.

Opinnäytetyön kehittämismenetelmänä käytetään kvalitatiivista eli laadullista aineistolähteistä menetelmää. Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen, jossa tutkimuksen kohde on harkitusti valittu ja josta halutaan lisää tietoa. Laadullisessa menetelmässä on tavanomaista, että tutkija on hyvin lähellä tutkittavia ja usein osallistuu heidän toimintaansa. Aineistoa voidaan kerätä esimerkiksi havainnoimalla, haastatteluilla, asiakirjoista tai muusta kirjallisuudesta. Tutkimus on lähestymistapa, jossa ollaan kiinnostuneita siitä, miten asioiden pitäisi olla, eikä vaan siitä, miten ne ovat. Tutkimuksessa tuotetaan tietoa toiminnasta ja muutoksesta. Tutkimuksessa on muistettava, että muutos voi tapahtua tai olla tapahtumatta. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009, 58 - 62, 94.)

1.2 Aineisto ja toteutus

Tietoperusta koostuu alan kirjallisuudesta ja laeista kuten laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (AKL), osakeyhtiölaki (OYL), tuloverolaki (TVL) ja elinkeinotuloverolaki (EVL). Empiirinen aineisto saadaan yrityksen tilinpäätöstiedoista, tuloslaskelmista ja taseista sekä liiketoimintasuunnitelman budjetoiduista tuloslaskelmista, taseista sekä yrityksen toimitusjohtajan haastatteluista.

Johdannon jälkeen pääluvuissa käsitellään kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön rakennetta sekä verotuskäytäntöä. Tietoperustan jälkeen tarkastellaan vuosien 2008 ja 2009 tuloslaskelmia ja taseita sekä vuoden 2010 ennakoitua tulos- ja taselaskelmaa. Laskelmien avulla vertaillaan vuosien 2009 – 2011 yhtiömuotojen verotusta. Laskelmissa käytetään voimassa olevaa verotuskäytäntöä. Tuloksissa ja johtopäätöksissä esitetään verotuslaskelmien

tulokset ja eroavaisuudet sekä tällä hetkellä yrityksen ja yrittäjien kannalta käyttökelpoisin yhtiömuoto.

Pääluvussa kaksi keskitytään yritysmuotoihin. Yritysmuodoissa käsitellään niiden perustamista, purkamista, vastuuta, voiton-, tappion- ja varojen jakamista. Pääluvussa kolme keskitytään luonnollisten henkilöiden sekä kommandiittiyhtiön- ja osakeyhtiön verotukseen. Pääluvussa neljä käsitellään toimeksiantajayrityksen ja vastuunalaisten yhtiömiesten nykyistä verotusta ja pääluvussa viisi mahdollisen osakeyhtiön ja sen osakkaiden verotusta. Pohdinnassa esitetään ja ehdotetaan opinnäytetyön tuloksiin pohjautuen jatkotoimia mahdollisen yhtiömuodon muutoksen varalle.

2 YHTIÖMUODOT

Yritystoiminnan perusta on elinkeinovapaudessa, josta on säädetty laki. Hallinnollisesti yksinkertaisin tapa on toimia ammatinharjoittajana tai elinkeinonharjoittajana. Omissa nimissä toimimisen vaihtoehtona on, että yrittäjä organisoi yritystoimintansa oikeushenkilöksi, jonka lukuun yritystoimintaa harjoitetaan. Valitulla organisaatiomuodolla on merkitystä, sillä se ratkaisee sen, miten esimerkiksi päätöksenteko ja hallinto järjestetään, miten varoja jaetaan ja mitkä ovat organisaation jäsenten vastuusuhteet. (Villa, Ossa, Saarnilehto 2007, 17, 20.) Tässä käsitellään kommandiitti- ja osakeyhtiömuotoja.

2.1 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö on henkilöyhtiö, joka on kahden tai useamman henkilön yhteistoimintaan perustuva organisaatio ja yhtiömuoto. Yhtiö perustuu sopimukseen. Vaikka yhtiö merkitään kaupparekisteriin, ei sillä ole oikeutta luovaa vaikutusta. Yhtiö syntyy, kun yhtiösopimus tulee voimaan. Yhtiösopimus voi olla kirjallinen, suullinen tai hiljainen. Kommandiittiyhtiölle on tunnusomaista yhtiömiehistä erotettavissa oleva yhtiön oma oikeudellinen itsenäisyys, yhtiömiesten varallisuudesta erotettava yhtiön oma varallisuus, yhtiön tarkoitus sekä vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtainen ja rajaton vastuu yhtiön velvoitteista. (Villa, Ossa, Saarnilehto 2007, 24.)

Kommandiittiyhtiössä pitää olla vähintään yksi vastuunalainen yhtiömies sekä yksi äänetön yhtiömies. Vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiön sitoumuksista henkilökohtaisesti ja rajattomasti. Äänettömän yhtiömiehen vastuu on rajoitettu, eikä hän osallistu yhtiön hallinnoimiseen. Äänetön yhtiömies vastaa sitoumuksistaan vain sijoittamallaan pääomalla. (Villa ym. 2007, 25.)

2.2 Oikeustoimisuus

Kommandiittiyhtiön varallisuuden muodostavat yhtiömiesten yksityisvarallisuudesta erillisen varallisuuspiirin, jota yhtiömiehet hallitsevat yhtiösopimuksen osoittamalla tavalla. Kommandiittiyhtiö voi omissa nimissään hankkia itselleen oikeuksia ja velvollisuuksia. Ne ovat oikeuskelpoisia sekä aktiivisesti että passiivisesti. Yhtiö voi siten tehdä sopimuksia ja muita oikeustoimia, joista syntyvistä sitoumuksista ja velvoitteista se vastaa itsenäisesti omalla omaisuudellaan. Oikeustoimisuus on syntynyt, kun yhtiösopimus on astunut voimaan ja oikeustoimikelpoisuus on päättynyt, kun yhtiömiehet ovat yhtiön selvityksen jälkeen jakaneet omaisuuden. Yhtiömiehillä on velvollisuus ilmoittaa yhtiön purkamisesta kaupparekisteriin ja sillä on merkitystä yhtiön ja kolmannen osapuolen välisessä suhteessa. (Villa ym. 2007, 28.)

Kommandiittiyhtiössä kaikilla vastuunalaisilla yhtiömiehillä on samanlainen vastuu yhtiön veloista ja sitoumuksista johtuvista velvoitteista. Velkavastuulle on tunnusomaista ensisijaisuus, rajattomuus, henkilökohtaisuus ja solidaarisuus eli vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat veloista henkilökohtaisesti niiden täyteen määrään saakka. Äänetön yhtiömies vastaa sijoittamallaan pääomalla. (Villa ym. 2007, 29.)

Velkavastuun vuoksi yhtiömiesten tulee luottaa hallintoon osallistuviin yhtiömiehiin. Henkilöyhtiössä yksi tärkeimmistä yhtiömiesten välistä suhdetta koskevista oikeuksista on oikeus toimia yksin yhtiön nimissä ja lukuun. Oikeutta kutsutaan hallintovaltuudeksi. Kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies voi yksin toimia yhtiön puolesta ja aloittaa yhtiön hoidon edellyttämät toimenpiteet ilman toisen yhtiömiehen suostumusta. Yhtiömiehellä ei ole oikeutta käyttää toista henkilöä yhtiömiehen tehtävään kuuluvien yhtiön asioiden hoitamiseen ilman muiden yhtiömiesten suostumusta. (Villa ym. 2007, 32.)

Yhtiöstä eroava yhtiömies vastaa veloista ja sitoumuksista, jotka ovat syntyneet hänen yhtiömiesaikanaan. Vastuut lakkaavat, kun ero on merkitty kaupparekisteriin ja kuulutettu. Vastuut lakkaavat myös silloin, kun velkoja tiesi yhtiömiehen erosta uuden velvoitteen syntyessä, vaikka eroa ei vielä olisi

merkitty kaupparekisteriin. Yhtiömies vastaa kuitenkin veroista ja julkisoikeudellisista maksuista, jotka ovat kertyneet sen tilikauden aikana, jolloin hän eroaa. (Villa ym. 2007, 43.)

2.3 Varojen jakaminen

Kommandiittiyhtiössä ei ole yhtiöön sijoitetun pääoman pysyvyyttä koskevaa sääntelyä, koska yhtiön sitoumuksista vastaavat vastuunalaiset yhtiömiehet henkilökohtaisesti. Velkojien saamisten suojana yhtiöön sijoitetun pääoman merkitystä vähentää se, että yhtiömiehet voivat milloin tahansa jakaa keskenään yhtiön varat. Voiton tai tappion yhtiömiehet voivat jakaa sopimusvapauden rajoissa yhtiösopimuksessa tai muutoin yhtiökumppanuuden aikana. Mikäli muuta ei ole sovittu, sovelletaan avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain olettamussäännöstä. Säännöksen mukaan tilikauden voitosta suoritetaan yhtiömiehille ensin osuus, joka vastaa korkolaissa säädettyä korkoa tilikauden alkaessa hänen jäljellä olevalle panokselleen. Mikäli voitto ei riitä osuuksien täysimääräiseen suorittamiseen, jaetaan voitto panosten suuruuden mukaisessa suhteessa. Loppuosa jaetaan yhtiömiesten kesken tasan. (Villa ym. 2007, 44.) Elinkeinoyhtymän osoittaessa tappiota, ei sitä jaeta vastuunalaisille yhtiömiehille vähennettäväksi, vaan tappiot vähennetään yhtymän tulosta seuraavien kymmenen vuoden ajan sitä mukaan, kun voittoa syntyy. (Niskakangas 2009, 52).

Kommandiittiyhtiö voi maksaa yhtiömiehille palkkaa, joka on yhtiön vähennyskelpoinen meno jasaajansa veronalainen tulo. Yleensä yhtiömiehet nostavat tulonsa voitto-osuuden nostoina, koska ne ovat saajalleen verovapaita. Yksityisotot ovat verovapaita myös silloin, kun yhtiömies nostaa varoja yrityksestä enemmän, kuin yhtiö on tuottanut voittoa. (Niskakangas 2010, 52.)

Palkkaa voidaan maksaa myös luontaisetuna silloin, kun luontaisetut arvostetaan verohallinnon luontaisetupäätöksen mukaisesti. Tällöin yhtiölle aiheutuneet luontaisedun kulut ovat yleensä suurempia kuin yhtiömiehen veronalaista tuloa olevan luontaisedun arvo. Asuntoetua arvioitaessa on otettava huomioon, että asunnon arvo vähennetään asuntoa käyttävän

vastuunalaisen yhtiömiehen nettovarallisuudesta. Asunnon arvo hyödyttää kuitenkin muita yhtiömiehiä, kasvattamalla heidän nettovarallisuusosuuttaan. (Koponen, 2010, 211.)

2.4 Yhtiön purkaminen

Avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain tarkoituksena on oikeussuojan antaminen yhtiömiehille. Velkavastuun takia voivat yksimieliset yhtiömiehet purkaa yhtiön vapaamuotoisesti ja syrjäyttää laissa määrätyt lopettamisen menettelytapasäännökset. Vapaamuotoisessa purkamisessa yhtiömiehet sopivat niistä toimenpiteistä, jotka johtavat yhtiön toiminnan lopettamiseen. Vapaaehtoinen purkaminen voidaan toteuttaa myös noudattamalla avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain purkamismenettelyä. Tällöin purkaminen käsittää yhtiön kolmansien osapuolien välisten velkasuhteiden selvittämisen ja päättämisen, yhtiömiesten välisten velka- ja saamissuhteiden selvittämisen sekä yhtiön nettovarallisuuden jakamisen yhtiömiehille. (Villa ym. 2007, 44 – 45.)

Yhtiömiehellä on oikeus irtisanoa yhtiösopimus, kun hän on irtisanonut yhtiösopimuksen ja irtisanomisaika on kulunut, sovittu yhtiökausi on päättynyt, toinen yhtiömies on joutunut konkurssiin, toisen yhtiömiehen yhtiöosuus ulosmitataan, toinen yhtiömies kuolee eikä jatkamisesta sovita tai ole sovittu ja silloin, kun edellytyksiä yhtiön toiminnan jatkamiseksi ei enää ole. (Villa ym. 2007, 46). Yhtiömiehen ero ei välttämättä johda yhtiön purkautumiseen. Toinen yhtiömies voi lunastaa eroavan osuuden tai se voidaan myydä kolmannelle. Yhtiösopimuksessa voidaan vapaasti sopia irtisanomisajasta. Ellei irtisanomisajasta ole sovittu, käytetään AKL:n mukaista olettamussäännöstä, jonka mukaan irtisanomisaika on kuusi kuukautta. (Villa 2006, 148.)

2.5 Yritysmuodon muuttaminen

Kukkosen mukaan on yritysmuodon muuttamisessa laissa mainittu toimintamuodon muutostilanteita, joissa yrityksen ei katsota purkautuvan.

Siirtyvään toimintaan liittyvät menot vähennetään yritysmuodon muutoksen jälkeen samalla tavalla kuin ne olisi vähennetty ilman toimintamuodon muutosta. Kirjanpidon jatkuvuuden vuoksi varat ja velat siirretään uuteen yritysmuotoon entisiin arvoihin. Kommandiittiyhtiö voidaan muuttaa osakeyhtiöksi, kun muutos tehdään avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetussa laissa säädetyssä järjestyksessä. Mahdollisesti tehty toimintavaraus on purettava ennen yhtiömuodon muutosta. Edellytyksinä on myös, että yrityksessä ei tapahdu omistajavaihdoksia muutoksen aikana ja yrityksen identiteetti säilyy. (2010, 76 – 78.)

2.6 Osakeyhtiö

Yksityinen osakeyhtiö on vähintään yhden henkilön perustama ja sen minimipääoma on 2 500 euroa. Yhdenyhtiöksi kutsutaan osakeyhtiötä, joissa yksi henkilö omistaa kaikki osakkeet. Osakasta, joka omistaa yksin tai yhdessä perheenjäsenten kanssa yli 50 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai äänivallasta, kutsutaan YEL- eli yrittäjä osakkaaksi. Yrittäjäosakkaan asema voi syntyä myös silloin, kun henkilö omistaa osakkeita toisen yhtiön kautta. (Verohallinto, hakupäivä 3.3.2010.) Yksityisen osakeyhtiön ominaisuuteen kuuluu myös se, että osakeyhtiön osakkeita ei saa ottaa julkisen kaupankäynnin kohteeksi. (Mähönen, Säiläkivi & Villa 2006, 18).

Osakeyhtiö syntyy kaupparekisterimerkinnällä. Perustaminen vaatii kaikkien yhtiötä perustamassa olevien välisen kirjallisen perustamissopimuksen laatimista, jonka kaikki allekirjoittavat. Samalla osakkeenomistaja merkitsee sopimuksessa ilmenevän määrän osakkeita. Osapuolten tulee olla yksimielisiä perustamisesta ja perustamisen ehdoista. Osakeyhtiötä ei voida perustaa hiljaisella tai suullisella sopimuksella. (Villa ym. 2007, 61- 62.)

2.6.1 Oikeushenkilöllisyys ja osakkeenomistajien rajoitettu vastuu

Osakeyhtiö on osakkeenomistajistaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröinnillä. Osakkeenomistajat eivät omista suoraan yhtiön omaisuutta.

Osakkeenomistajat omistavat yhtiön osakkeita ja sitä kautta suhteellisen osuuden nettovaroista, mikäli yhtiö puretaan. Kun yhtiö omistaa itse omaisuutensa, ei osakkeenomistajan velkaa voi periä osakeyhtiöltä, eikä osakeyhtiön velkaa voi periä osakkaalta. Vaikka taloudellinen riski periaatteessa rajoittuu osakkaan sijoittamaan pääomapanokseen, joutuvat osakkeenomistajat usein käytännössä takaamaan yhtiön lainoja. Tällöin osakkeenomistajalla on takauksensa perusteella takausvastuu yhtiön veloista. (Siikarla 2006, 19.)

Osakkeenomistajat käyttävät päätäntävaltaansa yhtiökokouksessa, joka on osakeyhtiön ylin päättävä elin. Yhtiökokoukselle kuuluvat yleensä laissa säädetyt asiat. Näitä ovat esimerkiksi tilinpäätöksen vahvistaminen yhtiöjärjestyksen muuttaminen, hallituksen valinta, tilintarkastajien valinta sekä voiton ja muun oman pääoman jakaminen. (Airaksinen, Pulkkinen, Rasinaho 2007, 198 – 199.)

Muut asiat kuuluvat pääsääntöisesti yhtiön hallitukselle, jolla on osakeyhtiössä yleistoisimivalta. Hallituksen tehtävät liittyvät pääasiassa yhtiön liiketoiminnan harjoittamiseen. Tärkeimpiä tehtäviä ovat esimerkiksi toimitusjohtajan valinta ja erottaminen, yhtiön strategian määrittely ja sen toteuttamisen seuranta, varainhoidon valvonta sekä tärkeimmät liiketoiminta päätökset. Mikäli yhtiöllä on toimitusjohtaja, kuuluu hänelle hallituksen yleistoisimivallasta lohkaistu juokseva hallinto. Tällöin hallituksen tehtävät ovat käytännössä valvonnallisia. (Airaksinen ym. 2007, 199 - 200.)

2.6.2 Varojenjakko

Osakeyhtiölain mukaan varoja voidaan jakaa palkkoina, osinkona, vapaanpääoman rahastosta, osakepääoman alentamisella, omien osakkeiden hankkimisella ja lunastamisella, yhtiön purkamisella sekä rekisteristä poistamisella. (Villa ym. 2007, 95). Varoja voidaan jakaa rahana tai muuna omaisuutena, kuten esimerkiksi arvopapereilla, yhtiön osakkeilla tai vaikka sähkönä ja se koskee kaikkia varojenjakotilanteita. Muuta omaisuutta jaettaessa on otettava huomioon osakkeenomistajien yhdenvertaisuus. Jaettava omaisuus on oltava kaikille samanarvoista ja mielellään samanlaatuista, ellei

erilaatuisesta jakamisesta ole osakkeenomistajien kesken erikseen sovittu.(Airaksinen ym. 2007, 10 – 11.)

Mikäli yhtiöllä on muu tarkoitus kuin tuottaa pääsääntöisesti voittoa osakkeenomistajille, on yhtiöjärjestykseen otettava tätä koskeva määräys. Yhtiökokous voi päättää myös lahjan antamisesta yleishyödylliseen käyttöön, mikäli se katsotaan määrällisesti ja käyttötarkoituksellisesti yhtiön tilaan ja muihin olosuhteisiin nähden kohtuullisena. (Villa ym. 2007, 95.) Voitonjaosta päättää yhtiökokous, jota ennen hallitus on tehnyt päätöksen niistä toimenpiteistä, jotka koskevat voittoa tai tappiota. Esitys on sisällytetty toimintakertomukseen, joka on mainittava myös tilintarkastuskertomuksessa. Tilintarkastaja tutkii hallituksen ehdotuksen laillisuuden ja yhtiöjärjestyksen mukaisuuden. (Norri 2006, 388.)

Osakeyhtiölaki sallii varojen nostamisen palkkana. Edellytyksenä on, että osakkeen omistaja työskentelee yrityksessä. Muutoin palkanmaksu voidaan tulkita peiteltyksi osingoksi. Palkanmaksun etu on sen vähennyskelpoisuus verotuksessa. Pienosakeyhtiön omistajayrittäjä voi palkan sijaan nostaa tuloa jossain muussa muodossa, vaikka tekeekin töitä kokopäiväisesti. (Kukkonen 2004, 264.) Palkka on kaikkea sitä mitä työstä saadaan korvaukseksi, kuten palkat, palkkiot, etuudet. Verohallinto määrittää vuosittain etujen arvot, joita ovat esimerkiksi auto-, ravinto-, asunto-, ja puhelinetu. (Niskakangas 2009, 58 - 59.) YEL osakkaan asuessa yhtiön omistamassa asunnossa, vähennetään taseeseen sisältyvä asunnon arvo osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta. (Raunio ym. 2010, 49).

Osinko on yleisin tapa jakaa varoja. Osakeyhtiön tulosta ei veroteta yrittäjien tulona, kuten kommandiittiyhtiössä tehdään. Osinko jaetaan tilikauden ja edellisten tilikausien voittovaroista. Pääsääntöisesti osinkoa jaetaan kerran vuodessa tilikauden päättymisen jälkeen. Osinkoa voidaan jakaa myös useammassa erässä. Osingon maksuun voidaan käyttää voittoja, jotka ovat syntyneet päättyneellä tilikaudella, välittömästi ennen osingonjakopäätöstä, useammalla tilikaudella syntyneitä tai voittoa, joka on syntynyt kuluvalle tilikaudella. Pääsääntöisesti osinko maksetaan rahassa. Jos yhtiökokouksessa päätetään tai yhtiöjärjestyksessä määrätään, voidaan osinkoa jakaa

kaikenlaatuisena omaisuutena. Tällöin kukaan osakkeenomistaja ei saa joutua epätasa-arvoiseen asemaan eikä kenenkään saa saada epäoikeutettua etua. (Kyläkallio, Iiroja, Kyläkallio 2008, 1103 - 1105.)

Ennen osinkojen maksamista on hallituksen huolellisesti tutkittava yhtiön maksukykyisyys. Osingolla ei saa loukata yhtiön jatkuvuutta tai velkojien oikeuksia. Maksukykyisyyden arvioinnissa tulkitaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lisäksi kaikkea yhtiötä koskevaa tietoa. Maksukykyisyyden arvioiminen kuuluu hallituksen velvollisuuksiin. Varoja ei saa jakaa, mikäli tiedetään tai olisi pitänyt tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai varojen jakaminen aiheuttaa maksukyvyttömyyden. (Leppiniemi 2008, 74 – 75; Siikarla 2006, 231.)

Osakepääoman alentamista koskevat säännöt ovat osakeyhtiölain 14 luvussa. Alentamisesta päättää yhtiökokous. Osakeyhtiölain (14:2–5) mukaan alentamista edeltää velkojensuojamenettely, jos osakepääoma alenee ja kysymyksessä ei ole tappion kattaminen. Velkojalla ei ole oikeutta vastustaa alentamista silloin, kun alentaminen tapahtuu velkojen kattamiseksi tai osakepääomaa korotetaan samalla määrällä. (Airaksinen ym. 2007, II, 13.)

Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen on säädetty osakeyhtiölain 15 luvussa. Hankkimisesta on kysymys silloin, kun yhtiö tarjoutuu vapaaehtoisesti ostamaan omia osakkeitaan. Lunastamisessa yhtiökokouksen päätöksellä osakkeenomistajalta otetaan osakkeita yhtiölle pakolla vastikkeellisesti tai vastikkeetta. Vastikkeetta lunastettaessa kysymys ei ole varojen jakamisesta. Yksityinen osakeyhtiö ei voi hankkia eikä lunastaa kaikkia omia osakkeitaan. (Airaksinen ym. 2007, II, 13.)

Vapaan oman pääoman rahaston jakamisesta on säädetty osakeyhtiölaissa (OYL14:7). Tilikauden ja aikaisempien tilikausien voitto sekä sijoitetun oman pääoman rahastoon merkityt varat ovat vapaata pääomaa. (Airaksinen ym. 2007, II, 12.) Mikäli yhtiöjärjestyksessä ei kielletä, voidaan kaikkien osakkaiden suostumuksella jakaa vapaata omaa pääomaa myös muussa suhteessa kuin osakkeenomistuksen ja yhtiöjärjestyksen määräysten nojalla tulisi tehdä.

Jakamisen määrää rajoittaa yhtiön oma vapaa pääoma sekä maksukyky. (Kukkonen 2010, 141.)

Yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen mahdollistaa myös varojen jakamisen. Purkaminen tarkoittaa kaikkea niitä toimia, joiden tarkoituksena on yhtiön oikeushenkilöllisyyden, toiminnan sekä olemassaolon lopullinen päättäminen. (Mähönen & Villa 2009, 301.) Purku tapahtuu yhtiön selvitystilaan asettamisella, joka voidaan tehdä vapaaehtoisesti yhtiökokouksen päätöksellä, pakottamalla kaupparekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen toimesta. (Norri 2006, 504.) Selvitystilassa selvitetään yhtiön taloudellinen tila, muutetaan omaisuus rahaksi ja maksetaan velat. Jäljelle mahdollisesti jäävä netto-omaisuus jaetaan osakkeenomistajille tai käytetään yhtiöjärjestyksen määräämällä tavalla. Mikäli velkojen määrä ylittää yhtiön varat, asetetaan yhtiö selvitystilan sijasta konkurssiin. (Airaksinen ym. 2007, 457; Villa ym. 2007, 113.)

Yhtiökokouksen, kaupparekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen tehdessä päätöksen selvitysmenettelystä on yhtiölle samalla valittava yksi tai useampi selvitysmies hallituksen ja toimitusjohtajan tilalle. Jos yhtiöllä ei ole rekisteriin merkittyä toimintakelpoista selvitysmiestä, on kaupparekisteriviranomaisen määrättävä sellainen. Yhtiön selvitysmiehenä voi toimia kuka tahansa toimintakelpoinen henkilö. Selvitysmiehet hoitavat yhtiön toimet, edustamisen ja lopputilityksen tekeminen. Lopputilitykseen kuuluvat yhtiön omaisuuden jako, selvitystilan ajalta tilinpäätökset, toimintakertomukset sekä tilintarkastuskertomukset. Lopputilitys on ilmoitettava mahdollisimman pian kaupparekisteriin ja esitetään yhtiökokouksessa, jolloin yhtiö katsotaan virallisesti purkautuneeksi. (Siikarla 2006, 312 – 313, 318 – 319.)

Selvitystilaan asettamisen sijasta rekisteriviranomainen poistaa yhtiön rekisteristä silloin, kun yhtiön varat eivät riitä selvityskulujen peittämiseen tai varojen määrää ei saada selville eikä osakkeen omistaja tai muukaan ota vastatakseen selvityskustannuksia. Osakkeenomistajille voidaan rekisteristä poistetustakin yhtiöstä jakaa varoja tietyin edellytyksin. (Airaksinen ym. 2007, II, 13.)

Luonnollisen henkilön veronalaista pääomatuloa on se määrä osakeyhtiöstä verovuonna nostetusta rahalainasta, joka on verovuonna maksamatta. Edellytyksenä on, että lainan ottaja tai hänen perheenjäsenensä yhdessä omistavat suoraan tai välillisesti lainan myöntäneen yhtiön osakkeista vähintään 10 prosenttia tai heillä on vastaava osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Tällöin osakaslaina luetaan lainan saajan pääomatuloksi. Veroa ei peritä siitä osasta lainaa, joka on maksettu takaisin ennen verovuoden loppua. Osakaslainan lyhennykset ovat vähennyskelpoisia pääomatuloista, kun lainan maksu tapahtuu viimeistään viidentenä verovuonna lainan nostamisen jälkeen. Vähennyksen hyödyntäminen edellyttää, että verovelvollisella on pääomatuloja. Vähennyksen voi myös saada alijäämähyvityksenä (TVL 54c §). Osakkeen omistaja, jonka osalta 10 prosentin omistusosuus ei täyty, katsotaan laina tavalliseksi lainaksi. (Mukaihen Leppiniemi & Walden 2009, 187 – 188.)

2.6.3 Peitelty osingonjako

Peitelty osingonjako on yhtiöstä osakkaalle tai hänen perheenjäsenelleen luvottomasti nostettua konkreettista rahanarvoista etuutta. Etuuden tulee perustua osakkuusasemaan ja mahdollinen verotus kohdistuu aina osakkaaseen. Yleisimpiä peiteltyjä osingonjako tilanteita ovat yksityiskulujen vähentäminen kirjanpidossa, ylisuuren palkan maksaminen osakkaalle silloin, kun hänen työpanoksensa ei vastaa sitä todellisuudessa, osakkaan yhtiölle antamalle lainalle normaalia suurempi koron maksaminen, yhtiön maksama ylihintaa osakkaalta ostetusta tuotteesta tai alihinnan periminen osakkaalta hänen yhtiöltä ostamistaan tai vuokraamistaan hyödykkeistä. (Ryynänen 2005, 41; Leppiniemi & Walden 2009, 177 – 178.) Veromenettelylaissa asia ilmaistaan seuraavasti:

Peiteltyyn osingon verotuksessa on kysymys siitä, että voitonjaon luonteiselle erälle, yhteisön ja sen osakkaan tai jäsenen välisessä oikeussuhteessa ei ole käsitelty avoimena voitonjakona, annetaan sen luonteen edellyttämä verokohtelu.

Voimassa olevassa oikeudessa asia on säännelty VML 29 §:ssä. Säännöksessä on määritelty kaksi tunnusmerkistöä peiteltylle osingolle:

1. Rahanarvoisten etujen siirtyminen yleensä yhteisöltä sen osakkaalle tai jäsenelle joko siten, että näiden välisessä vaihdannassa on poikettu osakkaan tai jäsenen hyväksi käyvästä hintatasosta tai siten, että osakas tai jäsen on saanut yhteisöltä jotakin vastikkeetta (1 momentti).
2. Rahanarvoisen edun antaminen hankkimalla tai lunastamalla omia osakkeita tai alentamalla osakepääomaa, vararahastoa tai ylikurssirahastoa (2 momentti).

Veromenettelylaki (VML) 29 § kuuluu seuraavasti:

Peitellyllä osingolla tarkoitetaan rahanarvoista etuutta, jonka osakeyhtiö antaa osakkaansa tai tämän omaisen hyväksi osakkuusoseman perusteella tavallista olennaisesti poikkeavan hinnoittelun johdosta tai vastikkeetta. Peitellyllä osingolla tarkoitetaan myös omia osakkeita hankkimalla tai lunastamalla taikka osakepääomaa, vararahastoa tai ylikurssirahastoa alentamalla osingosta menevän verona välttämiseksi jaettuja varoja.

Jos on ilmeistä, että yhtiö on jakanut 1 momentissa tarkoitettua peiteltyä osinkoa, on yhtiön verotuksessa meneteltävä niin kuin olisi käytetty käypää hintaa ja osakkaan veronalaiseksi tuloksi katsottava käyvän hinnan ja käytetyn hinnan erotus. Jos varojen jakaminen 2 momentissa tarkoitettuun muodossa on ilmeisesti tapahtunut osingosta menevän veron välttämiseksi, on jaetut varat tältä osin katsottava osakkaan veronalaiseksi tuloksi. Mitä 1 momentissa säädetään osakeyhtiöstä ja sen osakkaasta, sovelletaan vastaavasti muuhun yhteisöön sekä sen osakkaaseen tai jäseneseen. Peitellyn osingon tulolajista säädetään tuloverolaissa. (KPMG 2010, 473 – 474.)

Kukkosen mukaan (2009, 230 - 232.) peitelty osingonjako voi johtaa veroseuraamuksiin niissä tapauksissa, kun tiedossa on todistettua aineistoa. Mikäli tiedossa on todistettu aineisto, yhtiön verotuksessa menetellään niin kuin olisi käytetty käypää hintaa. Osakkaan kohdalla veronalaiseksi tuloksi katsotaan käyvän ja käytetyn hinnan erotus. Veroseuraamukset ovat tapauskohtaisia. Verotuksessa peitellyn osingon jaosta johtuvat menot eivät ole vähennyskelpoisia ja maksettu osinko lisätään yhtiön tuloon. Osakkaan verotuksen kohdalla 30 prosenttia on verovapaata ja 70 prosenttia ansiotuloa. Peitellyn osakkeen verotus on yleensä ankarampaa kuin avoimen osingon.

Osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö, jolla on omistajiensa varoista ja veloista erilliset varat ja velat. Jos osakeyhtiön toimimisen ei katsota vastaavan toiminnan todellista luonnetta, vaan tuloina käsitellyissä erissä katsotaan olevan kysymys toimijan henkilökohtaisista tuloista, voidaan osakeyhtiö sivuuttaa. Tällöin osakeyhtiötä ei pureta verotuksessa. Sen nimissä harjoitettua toimintaa

voidaan verottaa todellisen toimijan verotuksessa. Osakeyhtiön sivuuttamista on sovellettu esimerkiksi, kun oli katsottu, että kommandiittiyhtiö oli muutettu osakeyhtiöksi vain verojen välttämiseksi. Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) päätös 2000/2530. (Leppiniemi & Walden 2009, 166 – 167.)

Sivuuttamiskysymys tulee esille silloin, kun yhtiö nostaa omistajan palkaksi tai palkkaluonteiseksi eräksi katsottavia tuloja itselleen. Erityisen ongelmallisia ovat yhden henkilön osakeyhtiöt, joiden asiakaskunta yksinomaan tai pääosin muodostuu toimijan nykyisestä tai aikaisemmasta työnantajista ja joiden suoritteet ovat työpitoisia. Ennakkoperintälain (EPL) 13 § mukaan työsuhde palkan käsite voi syntyä silloin, kun asiakkaalle tehdään työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena. Poikkeustilanteissa esimerkiksi hallituksen jäsenyys, yhden henkilön esitelmä- tai luentopalkkiot voivat olla osakeyhtiön tuloa osana laajempaa koulutus- ja konsultointitoimintaa. (Leppiniemi & Walden 2009, 166 – 167.)

Osakeyhtiönä toimimisen yksi keskeinen taloudellinen perusta on yrityksen toimintaan liittyvä riski. Yrityksellä on mahdollisuus menettää jo saavutettua varallisuutta eikä pelkästään meneillään olevan työsuorituksen korvausta. Osakeyhtiönä toimiminen on yleensä perusteltua silloin, kun toiminnassa tarvitaan järjestäytymistä, kuten investointeja, koneita, laitteita, toimitiloja ja ulkopuolista henkilökuntaa. (Leppiniemi & Walden 2009, 166 – 167.)

Oikeuskäytännössä katsotaan, että sivuuttamistulkinnat tulee tehdä johdonmukaisesti. Osakeyhtiön hyväksyminen verotuksessa aikaansaa verotuksessa luottamussuojan. Jos olosuhteet tai lainsäädäntö eivät ole muuttuneet, voi verovelvollinen luottaa verotuksen johdonmukaiseen toteutukseen. Sivuuttamiskysymystä ei ratkaista eri tilikausien osalta eri tavoin. (Leppiniemi & Walden 2009, 166 – 167.)

3 MUUTOS TOIMEKSIANTAJAYRITYKSESSÄ

Toimeksiantajayrityksessä muutos tapahtuu yhtiömuodon muutoksella. Muutos voidaan tehdä siten, että yhtiön identiteetti ja Y-tunnus säilyy. Päätöksessä tulee noudattaa samaa järjestystä kuin yhtiösopimuksen muuttamisessa. Tämä tarkoittaa yhtiömiesten, myös äänettömän yhtiömiehen yksimielistä päätöstä. Samalla on hyväksyttävä osakeyhtiölain mukainen yhtiöjärjestys ja laadittava siitä asiakirja. Asiakirjassa on oltava yhtiöjärjestyksen lisäksi kunkin osakkeen omistajan nimi, osoite, tulevien osakkeiden määrä sekä tilikausi. Asiakirja on päivättävä ja sen allekirjoittavat kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet. Kaupparekisteri - ilmoitus on tehtävä kolmen kuukauden sisällä sopimuksen allekirjoittamisesta. (Villa 2006, 183 – 185; Villa ym. 2007, 56; kaupparekisteri, hakupäivä 29.4.2010).

Ennen yhtiömuodon muuttamista syntyneet velkavastuut kohdentuvat edelleen vastuunalaisille yhtiömiehille, elleivät velkojat ole antaneet siihen suostumustaan. Velkojat voivat vapauttaa yhtiömiehen velkavastuusta kokonaan tai osittain. Tällöin velkojan on oltava aktiivinen. Jos hän ei kolmen kuukauden sisällä ole vastustanut velkavastuusta vapautumista, katsotaan hänen siihen suostuneen. Äänettömän yhtiömiehen vastuu muuttuu samansisältöiseksi kuin muidenkin osakkeenomistajien vastuu. (Villa ym. 2007, 56.) Liitteenä (liite 1) on ohje yhtiömuodon muuttamista koskevasta sopimuksesta.

Hallinnoltaan osakeyhtiö eroaa kommandiittiyhtiöstä siinä, että osakkaalla ei ole henkilökohtaista vastuuta eikä osakkeenomistajan ominaisuudessa lakiin perustuvaa oikeutta edustaa yhtiötä. Edustusvalta ei voi myöskään perustua yhtiöjärjestykseen. Yhtiön edustaminen kuuluu yhtiön hallitukselle ja /tai toimitusjohtajalle, selvitysmiehille tai erikseen tarkoitetuille edustajille. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että hallitus voi antaa oikeuden edustaa yhtiötä sopivalle katsomalleen toimielimelle tai luonnolliselle henkilölle. (Kyläkallio, Irola & Kyläkallio 2008, 60.) Edustaja voi yhtiön puolesta hankkia oikeuksia, tehdä sitoumuksia. Edustaja voi myös hakea, kantaa ja vastata

tuomioistuimessa ja muissa viranomaisissa. Yhtiön hallitus on yhtiöoikeudellinen toimielin ja siten yleistoimivalta edustaa yhtiötä. Yhtiökokouksella ei ole oikeutta edustaa yhtiötä. Kaupparekisteriin voidaan merkitä ainoastaan sellainen edustamisoikeuden rajoitus, jossa kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä oikeus edustaa yhtiötä. (Villa ym. 2007, 81.)

Toimeksiantajayrityksen toimitusjohtajan mukaan hallitus muodostetaan siten, että hänestä tulee tulevan osakeyhtiön hallituksen puheenjohtaja. Sihteerinä toimii nykyinen toinen pääomistaja. Muutoin käytäntö ja tehtävät pysyvät nykyisessä muodossaan. Toimitusjohtaja, toiminnanjohtaja, työjärjestelyt, kirjanpitäjä sekä tilintarkastaja pysyvät nykyisellään. (12.4.2010.)

Näkyvin muutos on osakkaiden varojenjaossa. Nykyisin yrityksestä voi nostaa varoja yksityisottoina. Osakeyhtiössä yksityisotot eivät ole mahdollisia joten nosto tapahtuu osakeyhtiölain sallimissa rajoissa. Käytännössä varojen jako tapahtuu palkkoina ja osinkoina. Lain sallimia muita varojenjakoa mahdollisuuksia käytetään vain poikkeustilanteissa. Haastattelun perusteella yrittäjät pyrkivät nostaman varoja pää-asiassa osinkoina. (12.4.2010). Ongelmaksi muodostuu varojen nosto ensimmäisenä tilikautena. Mikäli yritys haluaa välttää palkan maksusta aiheutuvat sivukulut (TYEL-, työttömyys-, tapaturma ja sairausvakuutusmaksu), voidaan apuna käyttää ainakin kahta seuraavaa keinoa, joista ensimmäinen pienentää myöhemmin laskettavaa osakeyhtiön nettovarallisuutta mahdollisen velan määrällä.

Yhtiötä muutettaessa osakeyhtiöksi tavoitteena on nostamattomien voittovarojen nostaminen ennen yhtiömuutosta. Nostamattomat voittovarot ovat jo verotettu osakkaan henkilökohtaisessa verotuksessa. Mikäli yhtiöllä ei ole riittävästi rahavaroja nostamattomien voittovarojen siirtämiseksi, voidaan yksityisotto kirjata velaksi. Verotuksessa on hyväksytty menettely, jossa nostettavissa olevat, realisoituneet voittovarot on merkitty kirjanpitoon yhtiön velaksi yhtiömiehille. Yritysmuodon muutoksessa on henkilöyhtiön velka siirtynyt osakeyhtiölle. Osakeyhtiön maksaessa velkaa kysymyksessä ei ole peitelty osingonjako. (Villa ym. 2007, 214.)

Verohallituksen ohjeesta on pääteltävissä, että välitilinpäätöksen perusteella jaettava osinkoa pidetään verotuksessa kaikilta osin osinkona. Verohallituksen ohjeessa esitetty kanta on myös pääosin vahvistettu korkeimman oikeuden hallinto-oikeuden ratkaisussa 24.10.2008 T 2670 (vuosikirja). Sen mukaan yhteisön tulo, jonka se oli saanut tytäryhtiön voittovaroista kesken tilikautta laaditun tilintarkastetun ja ylimääräisen yhtiökokouksen vahvistaman välitilinpäätöksen perusteella, oli tietyin edellytyksin EVL 6 a §:n momentissa tarkoitettua osinkoa. Päätöksessä ei ole avattu, mihin otsikkotekstissä mainitut ”tietyin edellytyksin” – sanat viittaavat. On ilmeistä, että se voi viitata ainoastaan taustalla olleessa keskusverolautakunnan ennakkoratkaisussa mainittuun seikkaan, jonka mukaan hakijana ollut yhtiö esitti, että ei ole odotettavissa, että väliosinkoa jakavan yhtiön toiminta olisi tappiollista. (KPMG 2010, 169.)

Kun yhtiö on muutettu osakeyhtiöksi, voidaan osakeyhtiölain mukaan tehdä osingonjakopäätös kesken tilikauden tekemällä välitilinpäätös. Jaettava osinko on tällöin tilikauden alusta välitilinpäätökseen saakka kertynyt voitto. Kyseessä ei ole varsinainen tai ylimääräinen osingonjako, joka perustuu viimeisimmältä päättyneeltä tilikaudelta laadittuun varsinaiseen tilinpäätökseen. Verotuksen kannalta on merkittävää, miten osinko käsitellään osakkaan verotuksessa. Osakkaan verotuksessa osinko verotetaan pääoma- ja ansiotulo-osinkona sinä verovuonna, jolloin se on ollut hänen nostettavissa. (Raunio ym. 2010, 28.) Yrittäjien mukaan keinoa käytetään ainoastaan silloin, kun rahan tarve muodostuu kestävämmäksi. (12.10.2010.)

4 YHTIÖMUOTOJEN VEROTUS

Tuloverolaissa ovat muut kuin luonnolliset henkilöt jaettu yhteisöihin, yhtymiin ja yhteisetuisuuksiin. Yhteisöjä ovat esimerkiksi osakeyhtiöt ja osuuskunnat. Yhteisöt ovat erillisiä verovelvollisia toisin kuin yhtymät, jotka ovat laskentasubjekteja. Yhtymien tulot jaetaan osakkaille verotettavaksi. (Villa ym. 163.)

4.1 Kommandiittiyhtiön verotus

Kommandiittiyhtiössä voitto jaetaan yleensä siten, että äänettömälle yhtiömiehelle maksetaan sovittun korkoprosentin mukaisesti hänen yhtiöön sijoittamalle pääomalle. Loput voitosta jaetaan yhtiömiehille osuuksien suhteessa. Voitto voidaan jakaa myös siinä suhteessa, kun yhtiömies osallistuu yrityksen asioiden hoitamiseen. (Niskakangas 2009, 51 – 52.)

Kommandiittiyhtiöitä kutsutaan verotuksessa elinkeinoyhtymiksi. Elinkeino-yhtymä ei ole erillinen verovelvollinen, mutta sille vahvistetaan veronalainen tulo tai vähennyskelpoinen tappio (TVL 16.1 Verotusyhtymälle vahvistettu veronalainen tulo jaetaan verotettavaksi vastuunalaisten yhtiömiesten tuloina niiden osuuksien mukaan, jotka heillä on yhtymän tuloon (TVL 16.2 §). Kommandiittiyhtiön tulosta vero maksuunpannaan vastuunalaisille yhtiömiehille. Tappioita ei vähennetä yhtiömiesten tuloista. Se vähennetään kommandiittiyhtiön seuraavien tilikausien verotettavasta tuloista sillä tavoin kuin tuloverolaissa tappion vähentämisestä säädetään (TVL 117–123a §). (Leppiniemi & Walden 2009, 156.)

Yhtiön nettovarallisuuden laskennan pohjana on edellisen vuoden tase. Nettovarallisuuteen lasketaan vain elinkeinotulolähteeseen kuuluvien varojen ja velkojen erotus. (Koponen 2010, 205.) Varallisuuteen lisätään 30 prosenttia viimeisten 12 kuukauden aikana maksettujen palkkojen määrästä. Varoina ei pidetä henkilökohtaiseen tulonlähteeseen kuuluvaa omaisuutta, yhtymän saamia osakkaalta tai yhtiön taseessa olevaa asuntoa, jota yhtiömies on

verovuonna käyttänyt omana tai perheensä asuntona. Mikäli yhtiömies on ottanut lainaa hankkiakseen osuuden henkilöyhtiössä tai käyttänyt yhtiön asuntoa, vähennetään laina tai asunto nettovarallisuuslaskelmassa. Edellä mainitut tapaukset vähennetään ainoastaan hänen osuudestaan yhtiön varoihin, eikä siten vähennä muiden yhtiömiesten osuutta pääomatuloihin. (Niskakangas 2009, 52 – 53; Leppiniemi & Walden 2009, 158.)

Negatiivinen pääoma on yleensä seurausta tappioista tai yksityisotoista. Yhtiömiesten nostot merkitään kirjanpitoon esimerkiksi voitto-osuuksien nostoiksi, yksityiskäytöksi, pääomanpalautuksiksi tai lainan nostoiksi. Negatiivinen pääoma on seurausta siitä, että yhtiömiehet ovat nostaneet yrityksestä enemmän varoja kuin yhtiö on tuottanut voittoa tai yhtiöön on sijoitettu varoja. Oman pääoman negatiivisuus saattaa verotuksessa johtaa korkojen vähennysoikeuden rajoittamiseen ja yhtiömiesten yhtiöosuuksista saaman luovutusvoiton verotukseen. Yhtiömiesten yksityisotoista johtuvaa negatiivista jäännöstä ei pidetä elinkeinotoiminnasta johtuneena. Näiltä osin korkomenot eivät ole vähennyskelpoisia. Jäännös voidaan osoittaa seuraavasti.

Verovuoden taseen osoittaman negatiivinen oma pääoma
+ Äänettömien yhtiömiesten panokset + arvonkorotukset
- Aikaisempien verovuosien tulolaskelman mukaiset tappiot – aikaisempien verovuosien tuloslaskelman mukaiset voitot
= Oikaistu negatiivinen pääoma

Vähennyskelvottomien korkojen määrä on se osa yhtiön korkomenoista, joka vastaa negatiivisen oman pääoman jäännöstä kerrottuna korkoprosentilla, joka on valtiovarainministeriön vahvistama peruskorko lisättynä yhdellä prosenttiyksiköllä. (Mukaillen Leppiniemi & Walden 2009, 160 – 161.)

Kommandiittiyhtiön tulo jaetaan osakkaille erikseen ansio- ja pääomatulona. Jokainen yhtiömies saa pääomatulona 20 prosenttia osuudestaan elinkeinotoiminnan nettovarallisuuteen. (Niskakangas 2009, 51.) Pääomatuloihin kohdistetaan suhteellista verotusta, jonka veroprosentti vuonna 2009 oli 28. Verohallinnon mukaan pääomatuloja ovat korkotulo, pörssi-yhtiöstä saatu osinkotulo, vuokratulo, voitto-osuus, henkivakuutuksen tuotto, maa-

aineksista saadut tulot ja kiinteän tai irtaimen omaisuuden luovutuksesta saatu voitto (luovutusvoitto). Pääomatuloa on myös muu tulo, jolla varallisuutta voidaan katsoa kerryttäneen. (WSOYPro 2009, hakupäivä 2.6.2010.)

Ansiotuloja verotetaan valtionverotuksessa progressiivisen asteikon mukaan minkä lisäksi niistä peritään kunnallisvero, kirkollisvero ja sairausvakuutusmaksu. Yksityisliikkeen tulo, henkilöyhtiön osakkaan tulo-osuus ja osakeyhtiön osinko jaetaan pääomatuloon ja ansiotuloon. Pääomatulo-osuus määräytyy kaavamaisesti yrityksen nettovarallisuuden perusteella. (WSOYPro 2009, hakupäivä 2.6.2010.)

4.1.1 Toimeksiantajayrityksen verotus 2009 – 2011

Vastuunalaiset yhtiömiehet ovat ottaneet tulonsa yksityisottoina. Verotuksesta huolimatta osa yrityksen voitosta on jätetty yrityksen velkojen maksamiseen sekä pääomaksi seuraavalle tilikaudelle. Yrityksen tulos jaetaan kahden yhtiömiehen kesken tasan. Verotettavasta tulosta syntyvä vero jaetaan ansio- ja pääomatuloihin.

Pääomatulon laskentaperusteena on yrityksen nettovarallisuus. Nettovarallisuus lasketaan edellisen tilikauden taseen perusteella eli vuoden 2009 nettovarallisuus lasketaan vuoden 2008 taseesta. Vuoden 2010 nettovarallisuus lasketaan vuoden 2009 taseesta ja vuoden 2011 nettovarallisuus vuoden 2010 taseesta. Taulukossa 1 esitetään kommandiittiyhtiön nettovarallisuus ja pääoman laskentaperuste.

TAULUKKO 1. Pääomatulon laskentaperuste

Vuosi	2009	2010	2011
Varat	149 081	168 203	180 000
- Velat	96 363	68 745	65 000
Nettovarallisuus	52 719	99 458	115 000
+ 30 % palkoista	67 175	76 454	79 500
Pääomatulon laskentaperuste	119 894	175 912	194 500

Nettovarallisuuteen sisältyy yrityksen varat lisättynä 30 prosenttia verovuoden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksetuista ennakonpidätyksen alaisista palkoista vähennettynä yrityksen velat. Varoihin sisältyvien rakennusten osalta käytetään vertailuarvona kirjanpitoarvoa, koska verohallinnon vertailuarvoa ei ollut saatavissa. Mikäli vertailuarvo olisi ollut saatavissa, olisi silloin käytetty korkeampaa arvoa. Koposen mukaan käyttöomaisuuteen kuuluvat kiinteistöt arvostetaan verovuotta edeltävään arvoon, jos se on poistamatonta hankintamenoa suurempi. (2010, 221).

4.1.2 Pääomatulo ja sen verotus 2009 - 2011

Pääomatulo lasketaan pääomatulon laskentaperusteesta. Yhtiömiehille laskentaperuste jaetaan tasan, jolloin saadaan yhden yhtiömiehen laskentaperuste. Taulukossa 2 esitetään pääomatulon muodostuminen.

TAULUKKO 2. Pääomatulon muodostuminen

Vuosi	2009	2010	2011
Pääomatulon laskentaperuste	119 894	175 912	194 500
A:n osuus laskentaperusteesta	59 947	87 956	97 250
Josta 20 prosenttia pääomatuloa	11 989	17 591	19 450
B:n osuus laskentaperusteesta	59 947	87 956	97 250
- asunnon vertailuarvo	21 401	20 545	19 723
Jää	38 546	67 502	77 527
Josta 20 prosenttia pääomatuloa	7 709	13 500	15 505

Pääomatulon laskemisen selventämiseksi osakkaita nimitetään osakkaisiksi A ja B. Pääomatulon laskentaperusteesta 20 prosenttia on pääomatuloa. Osakkaan

B käytössä on yhtiön omistama asunto. Asunnon arvo (21 401), johon on seuraavina vuosina tehty neljän prosentin vuosipoisto, vähennetään kyseessä olevan yhtiömiehen pääomatulon laskentaperusteesta.

4.1.3 Yhtiömiesten verotus 2009 – 2011

Yhtiömiesten verolaskelmissa on käytetty verohallinnon palkkalaskuria. Muita henkilökohtaisia vähennyksiä ei ole otettu huomioon. Luvut ovat pyöristetty lähimpään euroon. Luontaisedut ovat sisällytetty ansiotuloihin. Tilikauden tulos vuonna 2008 oli 114 268. Vuonna 2009 se oli 141 732 ja vuonna 2010 sen oletetaan olevan 145 000. Laskelmat esitetään taulukossa 3.

TAULUKKO 3. Yhtiömiesten verotus

Vuosi	2009	2010	2011
A:n verotettava tulo	57 134	70 866	72 500
Ansiotulo	46 286	54 439	54 231
Pääomatulo	11 989	17 591	19 450
Verot ansiotulosta	13 518	16 871	16 782
Verot pääomatulosta	3 357	4 925	5 446
Tulot verojen jälkeen	40 259	49 070	50 727
B:n verotettava tulo	57 134	70 866	72 500
Ansiotulo	50 566	58 530	58 176
Pääomatulo	7 709	13 500	15 505
Verot ansiotulosta	15 408	18 682	18 528
Verot pääomatulosta	2 159	3 780	4 341
Tulot verojen jälkeen	39 567	48 404	49 631

Yrittäjien verotettava tulo vuosille 2009 ja 2010 on otettu vuosien 2008 ja 2009 tuloslaskelmasta. Vuoden 2011 verotettava tulo on arvioitu, mutta apuna on

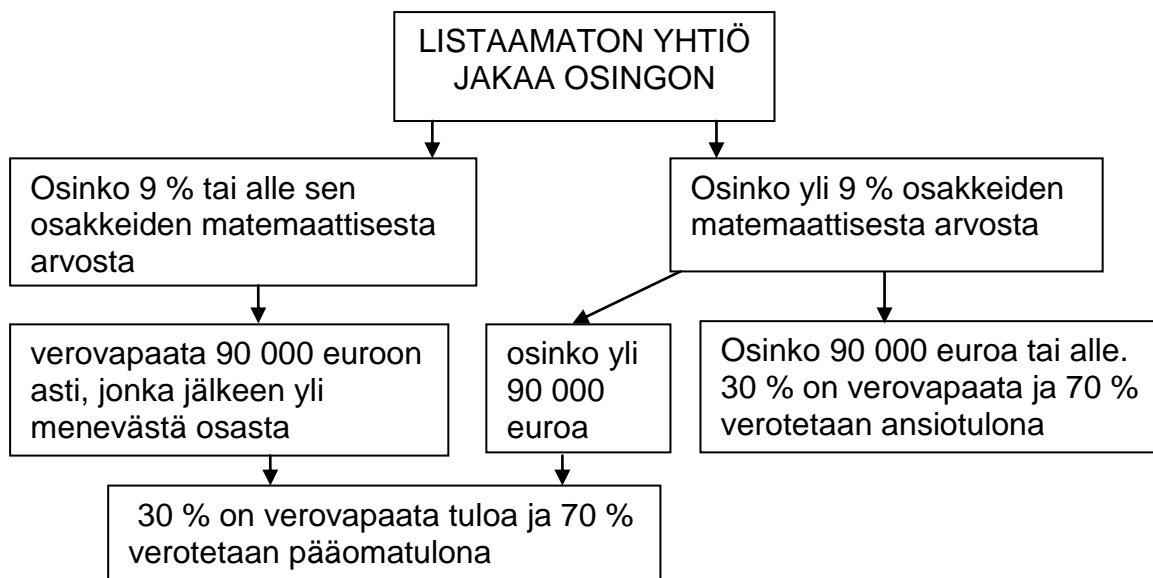
käytetty vuodelle 2010 tehtyä budjettilaskelmaa. Luontaisedut, puhelin- ja ateriaedut, ovat laskettu verohallinnon ohjeiden mukaisesti. Vuonna 2008 puhelin- ja ateriaetujen arvo oli 1 141 osakasta kohden. Vuonna 2009 samat edut olivat 1 164 euroa. Vuonna 2010 ne ovat 1 188 euroa osakasta kohden.

4.2 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiön kaikkien tulolähteiden tulosta määrätään yhtiölle 26 prosentin suhteellisen verokannan mukainen vero. Osakeyhtiön toiminnan tuottama tulos on yhtiön tuloa, eikä sellaisenaan vaikuta osakkaan verotukseen. Vain tietyissä poikkeustapauksissa tietty tulo voidaan katsoa osakkaan palkkatuloksi. Osakeyhtiössä on mahdollista lykätä tulon verottamista haluttuun ajankohtaan. Muissa yritysmuodoissa verotus tapahtuu joka vuosi. (Koponen 2010, 213.)

Yksityishenkilön saaman osingon verotus pohjautuu osinkoa jakavan yhtiön nettovarallisuuteen. Nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön kaikista varoista kaikki velat riippumatta siitä, kuuluvatko ne elinkeinotoiminnan tulonlähteeseen vai eivät tai ovatko ne veronalaisia vai verovapaita. Osakkeen matemaattinen arvo saadaan jakamalla nettovarallisuus ulkona olevilla osakkeilla. Yhtiön hankkimia ja lunastamia omia osakkeita ei pidetä ulkona olevina osakkeina. Yksityisellä osakeyhtiöllä omia osakkeita ei sisällytetä taseeseen vaan ne ilmoitetaan taseen liitteessä. Osakkeista maksettu hinta alentaa yhtiön nettovaroja. (Kukkonen 2010, 174 - 176.)

Kun yhtiön nettovarallisuus on laskettu, tehdään ennen osakkaan osingon tulo-osuuden määrittämistä osakaskohtaisia nettovarallisuuden vähennyksiä. Vähennyksiä nimitetään osakaskohtaiseksi nettovarallisuudeksi. Osakekohtaisesta nettovarallisuudesta vähennetään YEL -osakkaan tai hänen perheensä käytössä oleva, yhtiön taseeseen sisältyvä asunto sekä YEL-osakkaan ja hänen perheenjäsenensä ottama yhtiön varoihin kuuluva rahalaina. (Raunio ym. 2010, 49.) Osinkotulon verotus määräytyy osinkoa jakavan yhtiön sekä saajan mukaan. Osinkoa jakavaan yhtiöön ei kohdisteta veroseuraamuksia. Osinkotulon verotusta havainnollistaa kuvio 1.

KUVIO 1. Osinko perheyrityksestä luonnolliselle henkilölle (Mukaillen Koponen 2010, 217; Tomperi 2009, 50)

Nettovarallisuuden perusteella osinko jaetaan pääomaosinkoon ja ansiotulo-osinkoon. Pääomaosinkoa verotetaan ainoastaan yhtiötasolla ja määrä, joka vastaa yhdeksää prosenttia osinkoa jakavan yhtiön nettovarallisuuteen perustuvasta osakkeiden matemaattisesta arvosta. Yhdeksän prosentin ylittävästä osasta katsotaan 70 prosenttia ansiotuloksi ja 30 prosenttia verovapaaksi. Verovapaiden osinkojen vuotuinen enimmäismäärä on 90 000 euroa ja se on henkilökohtainen. Mikäli osinko ylittää 90 000 euroa, luetaan sen ylittävä osa saajalleen 70 prosenttia pääomatulona verotettavaksi tuloksi ja 30 prosenttia verovapaaksi tuloksi. (Raunio, Romppainen, Ukkola, Kotiranta 2010, 26; Villa ym. 2007, 243.) 90 000 euron verovapaa osinko vaatii miljoonan euron osakaskohtaisen matemaattisen arvon, johon käytännössä harva pienenosakeyhtiö pystyy. (Koponen 2010, 216).

4.2.1 Toimeksiantaja Oy:n arvioitu verotus 2009 – 2011

Osakeyhtiön maksama vero on 26 prosenttia lopullisesta verotettavasta tulosta. Verovuoden verotettava tulo saadaan laskemalla seuraavasti:

Tuloslaskelman tulos

+ välittömät verot

+ kuluiksi kirjatut vähennyskelvottomat menot (Muun muassa 50 prosenttia edustuskuluista, sakot ja rangaistusluontoiset maksut, verovapaan tulon hankkimisesta aiheutuneet menot, veronkierto, peitelty osinko sekä vähennyskelvottomat korot).

- tuotoiksi kirjatut verovapaat tulot +/- jaksotuksista johtuvat erot (Muun muassa muista yhtiöistä saadut osingot tietyin poikkeuksin, käyttöomaisuuksien luovutusvoitto sekä veronpalautus).

+/- muut oikaisut

= Verovuoden vero

- vahvistetut tappiot

= Lopullinen verotettava tulo

(Kukkonen 2010, 104 – 105.) Taulukossa 4 esitetään osakeyhtiön verotus vuosilta 2009 – 2011.

TAULUKKO 4. Osakeyhtiön verotus vuosilta 2009 - 2011

Vuosi	2009	2010	2011
Tulos ennen veroja	114 268	141 732	145 000
- Verot	29 710	36 850	37 700
Voitto verojen jälkeen	84 558	104 882	107 300

Yrityksen vero maksetaan seuraavana verovuotena. Verotettava tulo vuosille 2009 ja 2010 on otettu vuosien 2008 ja 2009 tuloslaskelman vastattavaa kohdasta. Vuoden 2011 verotettava tulo on arvioitu, mutta apuna on käytetty vuodelle 2010 tehtyä budjettilaskelmaa.

4.2.2 Voitonjakokelpoiset varat 2009 – 2011

Leppiniemen mukaan saa osakeyhtiö jakaa vapaan oman pääoman, josta on vähennetty jakamatta jätettävät varat. Varojen jakaminen ei ole sallittu silloin, kun jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jako aiheuttaa maksukyvyttömyyden. Voitonjako perustuu viimeksi vahvistettuun tilintarkastettuun tilinpäätökseen. Tilinpäätöksen ei tarvitse olla viimeksi päättyneeltä tilikaudelta. Osingon jakaminen on mahdollista myös viimeksi päättyneen tilikauden ja osakeyhtiölain mukaan varsinaisen yhtiökokouksen välisenä aikana. Voitonjako on mahdollista tehdä myös väliosinkona meneillään olevalta tilikaudelta. (2008, 73 - 78.)

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että varoja nostetaan yhtiön tilikauden ja edellisten tilikausien voittovaroista yleensä osingon muodossa. Osinkoa jaettaessa on laskettava yhtiön nettovarallisuus. Yhtiön nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön varoista velat. Vuosien 2009 – 2011 nettovarallisuus esitetään taulukossa 5.

TAULUKKO 5. Osakeyhtiön nettovarallisuus 2009 – 2011

Vuosi	2009	2010	2011
Varat	149 081	168 203	180 000
- Velat	96 363	68 745	65 000
Nettovarallisuus	52 719	99 458	115 000

Vuosien 2009 ja 2010 nettovarallisuudet ovat laskettu edellisten tilinpäätösten eli vuosien 2008 ja 2009 taseista. Vuoden 2011 nettovarallisuus on laskettu vuoden 2010 budjetoidusta taseesta. Vuoden 2009 ja 2010 tilikausien voittojen perusteella osakkaat voivat nostaa osinkoina vuosina 2010 ja 2011 aikomansa 30 000 tai 40 000 euroa/osakas.

4.2.3 Osakkeen matemaattinen arvo 2009 – 2011

Osakkeen matemaattinen arvo saadaan jakamalla yhtiön nettovarallisuus ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Osakkeiden määrän oletetaan olevan 200 joista molemmilla osakkailla on 100 osaketta. Osakkeiden matemaattinen arvo on esitetty taulukossa 6.

TAULUKKO 6. Osakkeen matemaattinen arvo vuosilta 2009 - 2011

Vuosi	2009	2010	2011
Osakkeen matemaattinen arvo	263,60	497,30	572,50
Osakkeen matemaattinen arvo/osakas	26 360	49 730	57 250

Yhden osakkeen matemaattinen arvo on saatu jakamalla nettovarallisuus osakkeiden lukumäärällä. Osakkaan osakkeiden matemaattinen arvo on saatu kertomalla osakkaan osakkeiden lukumäärä yhden osakkeen matemaattisella arvolla. Osakkeen matemaattinen arvo vuodelta 2011 perustuu vuoden 2010 budjetoituun taseeseen.

4.2.4 Osakkaiden verotus 2009 – 2011

Haastattelun perusteella erilaisina varoina nostettava määrä olisi 30 000 tai 40 000 euroa/osakas vuosittain tuloksesta riippuen. (17.5.2010). Matemaattisesta arvosta 9 prosenttia on verovapaata osinkoa. Saatu verovapaa osinko vähennetään kokonaisosingosta. Kokonaisosingon jäännöksestä 30 prosenttia on verovapaata tuloa ja 70 prosenttia ansiotuloa Osakeyhtiötä verotetaan erillisenä verovelvollisena, eikä sen tulos vaikuta osakkaiden verotukseen. Osakeyhtiölle on määrätty kiinteä vero, joka on vuodesta 2005 lähtien ollut 26 prosenttia yhtiön oikaistusta tuloksesta. Osakeyhtiössä osakkaat

eivät enää voi nostaa varoja kommandiittiyhtiön tapaan yksityisottona. Mahdollisessa osakeyhtiössä osakkaat nostavat käytännössä varoja verovapaina osinkoina, ansiotulo-osinkoina sekä palkkana. Verotuslaskelmat ovat tehty siten niin kuin muutos olisi tehty kyseisenä verovuotena. Osakkaiden verotus esitetään taulukossa 7.

TAULUKKO 7. Osakkaiden verotus vuosina 2009 – 2011

Vuosi	2009	2010	2011		
Osakkeen matemaattinen arvo/osakas	26 630	49 730	57 250		
Osinko	26 000	30 000	40 000	30 000	40 000
Verovap. osuus 9 %	2 397	4 476	4 476	5 153	5 153
Jäännös	23 603	25 524	35 524	24 848	34 848
Josta 30 % verovapaata	7 081	7 657	12 000	7 454	10 454
70 % ansiotuloa	16 522	17 867	24 867	17 394	24 394
Luontaisedut	1 141	1 164	1 164	1 188	1 188
Veroton yht.	9 478	12 133	16 476	12 607	15 607
Verot ansiotuloista	2 481	2 770	4 916	2 639	4 739

Osinkoina nostetaan vuonna 2009 yhteensä 52 000 euroa eli 26 000 euroa/osakas. Vuosina 2010 ja 2011 nostettavat osingot ovat 30 000 tai 40 000 euroa/osakas. Luontaisedujen arvo molemmille osakkaille ovat samansuuruiset. Luontaiseduista maksettavat verot ovat sisällytetty ansiotuloverotukseen. Maksettava vero ansiotuloista ja luontaiseduista ovat laskettu verohallinnon verolaskurin avulla. Vuoden 2011 vero-osuus on laskettu vuoden 2010 verolaskurilla. Muita henkilökohtaisia vähennyksiä tai lisäyksiä ansiotuloihin ei ole otettu huomioon

Osakas B asuu yhtiön omistamassa asunnossa. Asunnon arvoa ei alenneta hänen osuudestaan nettovarallisuuteen, koska hänen osuutensa osakkeista ei

ylitä 50 prosenttia. Tällöin myös hänen osakkeiden matemaattinen arvo on 49 729 euroa. Verolaskelmien selventämiseksi osakas B maksaa 57 neliön asunnostaan vuonna 2009 osakeyhtiölle verohallituksen määrittelemän asuntoedun mukaisen 412,20 euron vuokran kuukaudessa eli yhteensä 4 946,40 €/vuosi (93 € + 5 €/m²/kk + sähkö 0,60 €/kk). Vuokratulo on osakeyhtiön tuloa. Vuonna 2010 asuntoedun arvo on 5 102 euroa. Tässä laskelmassa vuoden 2011 asuntoedun arvo oletetaan pysyvän samana.

5 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Työn tarkoituksena oli saada vastaukset seuraaviin kysymyksiin: Miten yritysmuodon muutos vaikuttaa yrityksen rakenteeseen? Miten kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön verotus eroavat toisistaan? Miten varoja voidaan nostaa osakeyhtiöstä?

Tietoperustan mukaan tulokset osoittavat, että yhtiömuodot ja niiden rakenne ovat täysin erilaiset. Kommandiittiyhtiö on hallinnoltaan ja luonteeltaan yksinkertaisempi. Yhtiö pystyy tekemään sopimuksia nimissään ja sillä on erillinen varallisuuspiiri. Yhtiön asioita voi vastuunalainen yhtiömies hoitaa ilman muiden suostumusta. Kommandiittiyhtiön perustamiseksi riittää suullinen sopimus, vaikkakin kaupparekisterimerkintä tehdään. Yhtiötä luonnehtii kuitenkin yhtiömiesten ehdoton vastuu yhtiön sitoumuksista ja velvoitteista sekä ehdoton luottamus yhtiökumppaneihin.

Osakeyhtiö syntyy kaupparekisterimerkinnällä. Lisäksi perustaminen vaatii kaikkien osakkaiden hyväksynnän. Osakeyhtiö on itsenäinen oikeushenkilö ja sitä säätelee osakeyhtiölaki, jota tulee noudattaa. Käytännössä toimeksiantajayrityksessä rakenteellinen muutos näkyy pääosin siinä, että ylin päätäntävalta on yhtiökokouksella. Päätökset toimeenpanee yhtiökokouksen nimeämä hallitus.

Osakeyhtiöllä myös on rajoitettu vastuu ja velkavastuu. Sen etuna on, lukuun ottamatta hallituksen jäseniä, että osakas on vastuussa pelkästään sijoittamallaan pääomalla. Hallituksen jäsenille voi realisoitua vastuu yhtiön sitoumuksista. Molemmissa yhtiöissä kirjapito hoidetaan samojen sääntöjen mukaisesti. Osakeyhtiössä tilintarkastaja on pakollinen.

Yritystoimintaa harjoitetaan useassa eri yhtiömuodoissa. Useat yrityksen perustajat ja jo toimintansa vakiinnuttaneet yrittäjät miettivät sitä, mikä yritysmuoto olisi juuri heille verotuksellisesti sopivin. Yrityksen ja omistajayrittäjien verotukseen vaikuttavat useat tekijät. Edullisuuslaskelmissa kokonaisrasituksen mittaaminen on tärkein tekijä. Yleensä jokaisessa

yritysratkaisussa on sekä etuja että haittoja, joten ratkaisua on haettava eri tekijöiden yhteissummasta. Lisäksi saman yhtiön eri omistajien edut voivat olla ristiriidassa keskenään. (Koponen 2010, 232.)

Osakeyhtiön etuna on, että yrityksessä aikaansaatu tulos voidaan jättää yhtiöön. Voiton jättäminen yhtiön käyttöön maksetaan niistä veroa 26 prosenttia. Voittojen jättäminen yritykseen lisää osakkaiden mahdollisuutta saada tulevaisuudessa enemmän verovapaata osinkoa. Kommandiittiyhtiössä verotukseen ei vaikuta voiton jättäminen yhtiöön tai sen jakaminen yhtiömiehille. Pitkällä aikajaksolla voittojen jättäminen yritykseen merkitsee kuitenkin sitä, että pääomatulona verotettava yritystulo-osuus kasvaa. (Koponen 2010, 232 - 233.) Taulukossa 8 esitetään toimeksiantajayrityksen kokonaisverotus.

TAULUKKO 8. Toimeksiantaja yrityksen kokonaisverotuksen vertailu

Vuosi	2009	2010	2011		
Tulos ennen veroja	114 268	141 732	145 000		
Ky:ssä omistaja A:n ansiotulovero	13 518	16 871	16 782		
A:n pääomatulovero	3 357	4 925	5 446		
Omistaja B:n ansiotuloverot	15 408	18 682	18 528		
B:n pääomatulovero	2 159	3 780	4 341		
Kommandiittiyhtiössä verot yhteensä	34 442	44 258	45 097		
Oy:n vero 26 %	29 710	36 850	37 700		
Osinko/osakas	26 000	30 000	40 000	30 000	40 000
Vero osingoista/osakas	2 481	2 770	4 916	2 639	4 739
Osakeyhtiössä yhteensä (osakkaat yhteensä + yhtiö)	34 672	42 390	46 682	42 978	47 178

Laskelmissa on kommandiittiyhtiön kohdalla laskettu pääomaverot ja ansiotuloverot yhteen. Osakeyhtiön kohdalla yhtiön vero sekä osakkaiden ansiotulot ovat laskettu yhteen. Taulukosta selviää, että verotuksen kannalta katsottuna vuonna 2009 kommandiittiyhtiö on ollut hieman edullisempi. Vuosina 2010 ja 2011 hieman edullisempi yhtiömuoto olisi osakeyhtiö silloin, kun osinkoa jaetaan 30 000 euroa. Osingon ollessa 40 000 euroa, olisi kommandiittiyhtiö jonkin verran edullisempi yhtiömuoto.

Toimeksiantajayrityksessä yksittäisen osakkeenomistajan kannalta osakeyhtiömuoto olisi verotuksellisesti edullisempi. Yrittäjät katsovat kuitenkin asiaa kokonaisuutena. Taulukosta huomaa, että nettovarallisuuden kasvaessa osakeyhtiön kokonaisverotus suhteessa kevenee.

Koposen mukaan yrityksen tulojen ollessa suuret ja sillä on tarvetta investoida liiketoimintaan, on osakeyhtiö edullinen. Jos verotettava ansiotulo on, esimerkiksi alle 20 000 euroa yhtiömiestä kohden, on kommandiittiyhtiö verotuksellisesti edullisempi tai mikäli osakeyhtiön omistajien tarkoituksena on nostaa kaikki voittovarot palkkana tai osinkona, voi kommandiittiyhtiö olla edullisempi. Kommandiittiyhtiössä voi myös tehdä 30 % yhtiövarauksen, jonka perusteena on tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksetut palkat. Osakeyhtiössä toimintavarausta ei voida tehdä. Toimintavarauksen tekeminen ei ole kuitenkaan lopullinen etu, koska se joudutaan jossakin vaiheessa purkamaan. Purkamisen ajoittaminen esimerkiksi heikommin menneelle tilikaudelle, voidaan veroissa säästää. (2010, 232 - 233.)

Varojen nostaminen kommandiittiyhtiöstä on yksinkertaisempaa. Kommandiittiyhtiössä tavallisin varojen nostotapa on yksityisotto, mutta varoja voi nostaa myös palkkoina tai palkkioina, jotka ovat yhtiön vähennyskelpoisia menoja. Kommandiittiyhtiön etuna on se, että yhtiömiehet voivat keskenään milloin tahansa jakaa yhtiön varat. Osakeyhtiössä varojenjako perustuu laissa määriteltyihin tapoihin, joista yleisimmät ovat palkka ja osinko. Muita harvemmin käytettyjä varojenjaketapoja ovat osakaslaina, varojenjako vapaanpääoman rahastosta, osakepääoman alentaminen, omien osakkeiden hankkiminen ja yhtiön purkaminen sekä rekisteristä poistaminen.

Yrittäjien kannalta käyttökelpoisin yhtiömuoto näyttäisi vielä olevan kommandiittiyhtiö. Ajatusta puoltaa se, että osakeyhtiöstä ei tällä hetkellä saa merkittävää verotuksellista hyötyä. Varojenjako pysyy helppona eikä erillisiä yhtiökokouksia tarvitse järjestää. Ilman kiirettä ja muutoksia voi yrityksen ja yrittäjien omaa tulevaisuutta miettiä rauhassa. Näitä voivat olla esimerkiksi sukupolvenvaihdos, investoinnit, eläkeratkaisut tai yrityksen myyminen.

6 POHDINTA

Osakeyhtiömuotoa tulevaisuudessa voi harkita varteen otettavana vaihtoehtona, jos suunnitelmissa on suuria investointeja tai yrityksen myyminen. Yrityksen myyntitilannetta helpottaa osakeyhtiössä se, että se voidaan myydä paloina osakkeittain. Sairastumistapauksessa osakeyhtiöön on helpompi palkata toiminnanjohtaja tai toimitusjohtaja.

Vastuukysymyksissä osakeyhtiö on kommandiittiyhtiötä ehkä järkevämpi yhtiömuoto. Osakeyhtiössä, paitsi hallituksen jäsenellä, osakkaan riski rajoittuu periaatteessa sijoittamalleen pääomalle. Kommandiittiyhtiössä vastuunalainen yhtiömies vastaa yhtiön velvoitteista ja sitoumuksista koko omaisuudellaan. Käytännössä usein myös pienosakeyhtiöissä osakkaat joutuvat takaamaan lainoja ja siten vastaamaan yhtiön velvoitteista omalla omaisuudellaan.

Pienosakeyhtiössä sen yhtiömuotoa ja sen byrokraattisuutta ei kannata vierastaa. Normaali toiminnoissa pienosakeyhtiö ja kommandiittiyhtiö eivät juuri eroa toisistaan. Rahan käyttö on osakeyhtiössä tarkempaa. Toimintaa varten ostettujen hyödykkeiden tai palveluiden kuitit ovat syytä pitää tallessa ja hankinnat ovat harkittava tarkemmin. Byrokraattisuus osakeyhtiössä ilmenee siinä, että ainakin lakisääteiset yhtiökokoukset täytyy pitää. Lisäksi, jos yritys suunnittelee esimerkiksi investointia ja siihen tarvitaan vierasta pääomaa, tarvitaan rahoittajalle ote yhtiökokouksen tai hallituksen kokouksen pöytäkirjasta, jossa asia on päätetty. Käytännössä kokoukset ovat vapaamuotoisia, joissa yhtiökokouksen tai hallituksen puheenjohtaja, sihteeri sekä pöytäkirjantarkastajat allekirjoittavat pöytäkirjan. Usein käytännössä pienosakeyhtiössä kokousta ei järjestetä lainkaan, vaan joku yhtiömiehistä tekee pöytäkirjan, jonka muut asianomaiset allekirjoittavat. Näissä tapauksissa asioista on sovittu suullisesti etukäteen.

Hetemäen verotyöryhmän yksi ehdotus verotuksen kehittämisestä käsittää pääomatuloveron nostamista 28 prosentista 30 prosenttiin. Osakeyhtiössä voitosta maksettaisiin 22 prosentin vero. Osingosta nettovarallisuuteen perustuvan tällä hetkellä olevan normaalituoton osuus lasketaan 3,9 prosenttia x nettovarallisuus, josta 35 prosenttia on pääomatuloa. Normaalituoton ylittävä

osuus olisi kokonaan veronalaista pääomatuloa. Ansiotuloverotusta kevennettäisiin hieman.

Pohjois-Suomen Tilintarkastus Oy:n 25–vuosipäivillä (Oulu 14.9.2010) puhunut keskuskauppakamarin varatoimitusjohtaja Pauli K. Mattilan mukaan palkkaa kannattaisi uuden mallin mukaan aina maksaa 18 250 euroa. Verotuksen optimoinnin ovat laskeneet Seppo Kari ja Ilari Valjus (VATT). Heidän mukaansa optimoinnissa tarkkaillaan rajaveroasteita, joissa normaalituotto olisi 30,2 prosenttia ja tämän ylittävän osan 45,4 prosenttia.

Vaikutus toimeksiantajayritykseen. Kommandiittiyhtiössä yrittäjien ansiotulojen verotus pysyisi samana tai laskisi jonkin verran. Pääomatulosta maksettavan veronosuus vuonna 2010 nousisi. Nousu olisi käytännössä vain muutamia satoja euroja. Mikäli ansiotuloverotus kevenisi, vaikutusta ei välttämättä olisi ollenkaan tai mahdollisesti jopa alenisi.

Osakeyhtiössä osakeyhtiön maksama vero laskisi. Osingoista maksettava vero sen sijaan nousisi. Vaikutus toimeksiantajayrityksen ja yrittäjien verotettavaksi kokonaisrasitukseksi tulisi useita tuhansia euroja. Toimeksiantajayritykselle laskettu vaikutus on esitetty liitteessä 2. Laskelmat ovat tehty vuosille 2010 ja 2011 ja niin kuin laki olisi jo voimassa. Laskelmassa on käytetty vain yhtä ehdotusta. Johtopäätöksenä on, että yhtiömuotoa verotuksen vuoksi ei kannata vaihtaa. Jotta yhtiömuoto kannattaisi vaihtaa, täytyisi nettovarallisuuden osuutta kasvattaa huomattavasti nykyisestä. Se koskee myös nykyistä osakeyhtiö mallia. Lisäksi kannattaa odottaa eduskunnan lopullista päätöstä asiasta. Huomioon otettavaa on myös yrittäjien muut tulot, joita tulevaisuudessa ovat ainakin eläketulot, joita verotetaan ansiotuloina.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin aineistolähteistä laadullista tutkimusta. Tutkimusmenetelmän valinnan taustalla oli opinnäytetyön tekijän kesällä 2009 yritykselle tekemä liiketoimintasuunnitelma. Liiketoimintasuunnitelman tekeminen auttoi tuntemaan yritystä lähemmin, joten se antoi myös hyvän taustan miettiä yrityksen tulevaisuutta yhtiömuodon suhteen. Tutkimusmenetelmää puolsi myös se, että opinnäytetyön tekijän ja yrityksen toimitusjohtajan luottamussuhde oli hyvä. Opinnäytetyön aiheesta oli saatavilla

runsaasti tietoa alan kirjallisuudesta. Lisäksi tietoa on saatu yrityksen asiakirjoista, havainnoimalla yritystä sekä toimitusjohtajan lukuisista haastatteluista.

Opinnäytetyö oli tekijälleen haasteellinen, mutta kiinnostava, tarpeellinen ja opettava. Aikataulun pettämiseen oli useita syitä. Aikataulu oli laadittu alun perinkin liian tiukaksi. Muita syitä olivat muun muassa työt sekä kesken olevat opinnot. Toisaalta työn lopputulos on ehkä parempi, kun opinnäytetyötä ei tehty kovalla kiireellä. Loppukommenttina on, että tekijä on tyytyväinen tekemäänsä työhön. Tekijä toivoo, että siitä on käytännön apua toimeksiantajayritykselle.

Jatkotyönä voisi ajatella verolaskelmien laskemista sen jälkeen, kun eduskunta on tehnyt lopullisen päätöksen osakeyhtiön ja sen osakkaiden osinkojen verottamisesta. Nyt tiedossa olevan suunnitelman mukaan uusi laki tulisi voimaan vuonna 2012. Kun muutoksen vaikutukset ovat selvillä, tulisi laskelmissa ottaa huomioon myös nettovarallisuuden vaikutus. Eli kuinka suuri nettovarallisuuden tulisi olla, jotta yhtiömuodon muutos olisi verotuksellisesti järkevää. Samassa jatkotyössä voisi käsitellä myös muita toimia, jotka yrityksessä viidentoista vuoden sisällä tai aiemmin mahdollisesti tapahtuvat. Näitä voivat olla esimerkiksi sukupolvenvaihdos tai yrityksen myyminen. Molemmista vaihtoehdoista tulisi tehdä suunnitelmat siitä, miten sukupolvenvaihdos tai yrityksen myyminen käytännössä tapahtuu.

LÄHTEET

Airaksinen, M. Pulkkinen, P. Rasinaho, V. 2007. Osakeyhtiölaki I. Helsinki: Talentum.

Ernst & Yong. Hetemäen verotyöryhmän ehdotuksia verotuksen kehittämistä. [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Esimerkkilaskelma/\\$FILE/Esimerkkilaskelma\(1\).pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Esimerkkilaskelma/$FILE/Esimerkkilaskelma(1).pdf)

Koponen, J. 2010. Yrittäjän verokäsikirja. 3. Uudistettu painos. Helsinki: Hansaprint Direct Oy.

Kukkonen, M. 2010. Pienosakeyhtiön ja sen osakkaan tuloverotus. Helsinki: Talenom.

KPMG 2010. Elinkeinoverotus 2010. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kyläkallio, J. & Iiro, O. & Kyläkallio, K. 2008. Osakeyhtiö. Helsinki: Edita.

Leppiniemi, J. 2008. Osakeyhtiö: varteenotettava vaihtoehto. Helsinki: Tietosykli.

Leppiniemi, J. & Walden, R. 2009. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. Helsinki: WSOYpro.

Mattila, P., Toimitusjohtaja, Keskuskauppakamari, 2010. Pohjois-suomen Tilintarkastus Oy:n 25-vuotispäivä, luentomoniste. Oulu 14.9.2010. Tekijän hallussa.

Mähönen, J. & Säiläkivi, A. & Villa, S. 2006. Osakeyhtiölaki käytännössä. Helsinki: WSOYpro

Mähönen, J. & Villa, S. 2009. Osakeyhtiö ja verotus. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Niskakangas, H. 2009. Johdatus Suomen verojärjestelmään. Helsinki: WSOY.

Norri, M. 2006. Osakeyhtiö-käytännön käsikirja. Helsinki: Rakennustieto Oy.

Ojasalo, K. & Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät; uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki. WSOYpro.

Patentti- ja rekisterihallitus. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön muutos osakeyhtiöksi. Hakupäivä 31.5.2010.

<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/avoinyhtiojaky/muutokset/muutosoyksi.html>.

Raunio, M. & Romppainen, L. & Ukkola, O. & Kotiranta, K. 2010. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. Helsinki: KHT-Media Oy.

Siikarla, P. 2006 Osakeyhtiölaki ja käytäntö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Tomperi, S. 2009. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnitelu. Vantaa: WSOY.

Villa, S. 2006. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. 3. Uudistettu painos. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy.

Villa, S. & Ossa, J. & Saarilehto, A. 2007. Yritysmuodot, toiminta, rahoitus ja verotus. Helsinki: WSOY.

Verohallinto. Luontaisedut 2009. Hakupäivä 5.8.2010.

http://vero.fi/default.asp?path=5,40,421 & article=7586 & domain=VERO_MAIN.

Verohallinto. Luontaisedut 2010. Hakupäivä 5.8.2010.

http://vero.fi/default.asp?path=5,40,421 & article=8589 & domain=VERO_MAIN.

Verohallinto. Veroprosenttilaskuri 2009. Hakupäivä 1.9.2010.

http://prosentti.vero.fi/veropros_tietojen_syotto2009.asp.

Verohallinto. Veroprosenttilaskuri 2010. Hakupäivä 1.10.2010.

http://prosentti.vero.fi/veropros_tietojen_syotto2010.asp.

WSOYPro. Tikka, K. Nykänen, O. Juusela, J. 2010. Yritysverotus I-II. Hakupäivä 2.6.2010.

LIITTEET

LIITE 1. Ohje yhtiömuodon muuttamisesta.

Yhtiömuodon muuttamista koskeva sopimus:

- Sopimuksessa on mainittava kaikki osakkeenomistajat sekä kullekin tulevat osakkeet
- Sopimuksessa on mainittava yhtiön tilikausi tai siitä on määrättävä yhtiöjärjestyksessä
- Sopimukseen on otettava tai liitettävä osakeyhtiön yhtiöjärjestys. (Esim. sopimuksessa voidaan todeta, että sopimuksen allekirjoittamisella hyväksytään yhtiölle liitteen 1 mukainen yhtiöjärjestys.)
- Sopimuksessa on oltava osakepääomaa koskeva selvitys, jossa yksilöidään omaisuus ja sillä suoritettava maksu. Sopimuksessa on lisäksi selvitettävä omaisuuden arvostamiseen vaikuttavat seikat ja omaisuuden arvostamisessa noudatetut menetelmät.
- Sopimukseen on sisällyttävä tai liitettävä riittävä selvitys yrityksen taloudellisesta asemasta (esimerkiksi tilinpäätösinformaation muodossa).
- Sopimukseen on liitettävä tilintarkastajan lausunto osakepääomaa koskevasta selvityksestä ja siitä, onko omaisuudella vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. Maallikkotilintarkastaja ei voi antaa lausuntoa. Lausunnon antaa joko KHT- tai HTM-tilintarkastaja taikka KHT- tai HTM-yhteisö.

Yhtiömiesten kokous

Kun yhtiömiehet ovat allekirjoittaneet edellä mainitun sopimuksen, yhtiömiesten on pidettävä yhtiökokoukselle kuuluvat vaalit, jossa he valitsevat osakeyhtiölle hallituksen ja tarvittaessa tilintarkastajat. Kokouksesta laaditaan pöytäkirja, jonka yhtiömiehet allekirjoittavat. Hallitus ja tilintarkastajat voidaan valita myös yhtiömuodon muutosta koskevassa sopimuksessa. Tällöin ei erillistä valintakokousta tarvita.

Kaupparekisteri-ilmoitus

Lomake

- [Lomake Y5 ja liitelomake 1](#) (YTJ-sivut, perustamisilmoitus osakeyhtiölle).
- Lomakkeella Y5 ilmoitetaan, että yhtiö on tietyllä päivämäärällä allekirjoitetulla sopimuksella päätetty muuttaa osakeyhtiöksi ja lomakkeella 1 ilmoitetaan osakeyhtiön osalta tiedot.
- Lomakkeen Y5 allekirjoittaa joku hallituksen jäsenistä tai hänen valtakirjalla valtuuttamansa henkilö. Kun valtuutettu allekirjoittaa ilmoituksen, liitetään mukaan avoin asianajovaltakirja alkuperäisenä tai yksilöity valtakirja oikeaksi todistettuna jäljennöksenä. [Lisätietoja valtakirjasta](#).

Liitteet

- Yhtiömuodon muuttamista koskeva sopimus alkuperäisenä.
- Yhtiöjärjestys
- Yhtiömiesten allekirjoittama selvitys, jossa yksilöidään omaisuus ja sillä suoritettava maksu sekä omaisuuden arvostamiseen vaikuttavat seikat ja omaisuuden arvostamisessa noudatetut menetelmät. **Huom!** Selvitystä ei tarvita, mikäli se on annettu yhtiömuodon muuttamista koskevassa sopimuksessa.
- Riittävä selvitys yrityksen taloudellisesta asemasta (esimerkiksi tilinpäätösinformaation muodossa)
- Tilintarkastajan lausunto osakepääomaa koskevasta selvityksestä ja siitä, onko omaisuudella vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. Maallikkotilintarkastaja ei voi antaa lausuntoa. Lausunnon antaa joko KHT- tai HTM-tilintarkastaja taikka KHT- tai HTM-yhteisö.
- Oikeaksi todistettu jäljennös pöytäkirjasta, josta ilmenee hallituksen ja tarvittaessa tilintarkastajien valinta. **Huom!** Erillistä pöytäkirjaselvitystä ei tarvita, mikäli hallitus ja tilintarkastajat on valittu yhtiömuodon muuttamista koskevassa sopimuksessa.
- Hallituksen jäsenten ja mahdollisen toimitusjohtajan vakuutus siitä, että yhtiön perustamisessa on noudatettu osakeyhtiölain säännöksiä, mikäli sitä ei anneta liitelomakkeella 1.
- Tilintarkastajien todistus siitä, että osakeyhtiölain säännöksiä osakkeiden maksamisesta on noudatettu, mikäli sitä ei anneta liitelomakkeella 1. Jos yhtiössä ei lain tai yhtiöjärjestyksen mukaan ole velvollisuutta valita tilintarkastajaa, tarvitaan osakkeiden maksamisesta muu selvitys, joka voi olla esimerkiksi:
  - yhtiön vapaaehtoisesti valitseman tilintarkastajan antama todistus,
  - KHT- tai HTM-tilintarkastajan antama todistus omaisuuden siirtymisestä,
  - apportista lausuvan tilintarkastajan antama selvitys omaisuuden siirtymisestä

Vinkkejä

Osakkeiden merkitseminen

Kun avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö muutetaan osakeyhtiöksi, ei osakkeita voi tulla tässä vaiheessa muille kuin yhtiömiehille.

Yhtiöjärjestyksen liittäminen yhtiömuodon muuttamista koskevaan sopimukseen

Sopimukseen (muutossopimus) sisällytetään tai liitetään osakeyhtiön yhtiöjärjestys. Sopimuksessa voidaan esim. todeta, että sopimuksen allekirjoittamisella hyväksytään yhtiölle liitteen 1 mukainen yhtiöjärjestys. (Patentti- ja rekisterihallitus, hakupäivä 31.5.2010.)

LIITE 2. Hetemäen verotyöryhmän yhden ehdotuksen vaikutus toimeksiantajayritykselle.

Vuosi 2010

$$\text{Normaalituotto} = 3,9 \% \times 99\,458 = 3\,879$$

$$\text{Normaalituotto-osingosta veronalaista osinkotuloa} = 35 \% \times 3\,879 = 1\,358$$

$$\text{Normaalituotto-osingosta osakas maksaa veron} = 30 \% \times 1\,358 = 407$$

$$\text{Osingosta normaalituoton määrän ylittävä osa} = 30\,000 - 3\,879 = 26\,121$$

$$\text{Tai} = 40\,000 - 3\,879 = 36\,121$$

$$\text{Normaalituoton ylittävästä osasta maksettava vero} = 30 \% \times 26\,121 = 7\,836$$

$$\text{Tai} = 30 \% \times 36\,121 = 10\,836$$

Vuosi 2011

$$\text{Normaalituotto} = 3,9 \% \times 115\,000 = 4\,485$$

$$\text{Normaalituotto-osingosta veronalaista osinkotuloa} = 35 \% \times 4\,485 = 1\,570$$

$$\text{Normaalituotto-osingosta osakas maksaa veron} = 30 \% \times 1\,570 = 471$$

$$\text{Osingosta normaalituoton määrän ylittävä osa} = 30\,000 - 4\,485 = 25\,515$$

$$\text{Tai} = 40\,000 - 4\,485 = 35\,515$$

$$\text{Normaalituoton ylittävästä osasta maksettava vero} = 30 \% \times 25\,515 = 7\,655$$

$$\text{Tai} = 30 \% \times 35\,515 = 10\,655$$

(Ernst & Young. Hakupäivä 19.10.2010.)

Vuosi	2010		2011	
Ky:ssä yhtiömies A:n vero ansiotuloista	16 871		16 782	
Vero pääomatuloista 30 %	5 277		5 835	
A:n verot yhteensä	22 148		22 617	
Omistaja B	18 682		18 528	
Vero pääomatuloista 30 %	4 050		4 652	
B:n verot yhteensä	22 732		23 180	
Kommandiittiyhtiössä yhteensä	44 880		45 797	
Tulos Oy:ssä ennen veroja	141 732		145 000	
- Verot 22 %	31 181		31 900	
Osinko/osakas	30 000	40 000	30 000	40 000
Normaalituotto-osinko/osakas	3 879	3 879	4 485	4 485
Josta vero/osakas	407	407	471	471
Pääomaverot 30 % /osakas	7 836	10 836	7 655	10 655
Osakeyhtiössä yhteensä (osakkaat yhteensä + yhtiö)	47 260	53 260	47 681	53 681